YEDINCI SENE — N° 2276

PAZAR 7 EYLÜL 1930

Başmuharriri
YUNUS NADİ

İDAREHANESİ:
Dhyaanumumiye karşısında dairei mahsusa
Telgraf: İstanbul Cumhuriyet
Posta kutusu: N° 246
Telefon: Başmuharrir : 2366
Tahrir müdürü : 3236
...e müdürü 2365, Kitap kısmı: 472

Cumhuriyet

ABONE ŞERAİTİ

MÜDDET:	TÜRKİYE İÇİN	HARİÇ İÇİN
Seneliği	1400 Kr.	2700 Kr.
6 Aylığı	750 Kr.	1450 Kr.
3 Aylığı	400 Kr.	800 Kr.

Nüshası her yerde
= 5 Kuruştur =

SÜKÛNET İADE EDİLDİ

Fethi Bey nutkunu bugün saat 4 te irat edecek - S. F. Lideri Gazi Hz. ne uzun bir mektup yazdı - yalnız 9 kişi tahtı tevkife alındı

İzmir hâdiseleri

İki gündenberi alınan haberlerle vaziyet daha ziyade tavazzuh etmiş oldu. İzmir'de araya kaza kurbanı kan da karıştıran hâdiselere karşı her şeyden evvel teessüf etmek lâzımdır. Maamafih bu hâdiseleri lüzumundan fazla izama mahal de yoktur. Mes'elenin hem henüz teşekkül halinde bulunan S. C. Fırkasına, hem zaten müteşekkil bulunan C. H. Fırkasının İzmir teşkilâtına ait kusur ve noksanlardan dolayı tahaddüs ve tevali etmiş olduğu meydandadır. Memleketimiz için beka ve itilânın yegâne şartı olan Cumhuriyet rejiminde terakki etmek ve daima ileri gitmek mecburiyetinde olduğumuzu hiç bir zaman unutmamaklığımız lâzımsa, o halde İzmir hâdiselerinden dolayı bitmez tükenmez teessürler içinde vakit geçireceğimize, o hâdiselere sebebiyet vermiş olan kusurlar ve noksanları tesbit ve tashih etmeliyiz.

Evvelâ, S. C. F. liderinin İzmir seyahati ve bu fıkra taraftarlarınca seyahat etrafında alınan tedbirler ve tertipler... Şimdi artık anlaşılıyor ki fırkanın mensup ve taraftarlarınca bu seyahate her nedense lüzumundan fazla ehemmiyet verilmiş ve onun mümkün olduğu kadar fazla şatafatlı olması için lâzım gelen gayretlerin sarf ve ibzalinde kusur edilmemiştir. Ciddî bir zat olarak bildiğimiz fırka liderinin bütün bu tedbir ve tertiplerden tamamen haberdar olacağını farzetmeğe mahal yoktur. Maahaza ta Uşak'a varıncıya kadar sayılıp dökülen bütün havalideki merkezlerden bu münasebetle İzmir'e hey'etler gönderildiğini doğru olarak kabul edersek bu takdirde İzmir'den başlıyan bir faaliyet şebekesinin bu maksatla pek ziyade çalışmış olduğuna hükmetmekte tereddüde mahal görmeyiz.

Bir fırka için onun lehine propaganda yapmakta esasen fena denilecek hiç bir cihet yoktur. Şu şart ile ki propaganda yapılırken makul hudutlar tecavüz edilmemiş olsun. S. C. Fırkası için yapılan propagandalara vergilerin alınmıyacağı ve hatta vergi alınmak şöyle dursun, halka havadan para verileceği gibi sekametler bulunduğunu ve Cumhuriyet devrinin yaptığı ve yapmakla bihakkın ve ilelebet iftihar da edeceği bir çok inkılâpların ilga edileceği yolunda muzır telkinata kadar ileri gidenler olduğunu öğreniyoruz. Bu fena propaganlara S. C. Fırkasının başında olanların asla razı olmıyacaklarını yakından ve yakınen biliriz. Fakat işte bir daha sabit oluyor ki fırka teşkil olunurken bilhassa o fırka namına gösterilecek faaliyetleri bizzat o fırkanın kat'î ve sıkı bir nezaret altında bulundurması lâzımdır. Herkesin seviyesi bir olmadıktan başka bulanık suda balık avlamak istiyenlerin fırsattan istifade etmelerine imkân bırakmamak vücubü da derkârdır.

Sonra ne için İzmir'de bir nutuk irat olunacağını ve bu nutukta da neden dolayı tahsisen İsmet Pş. nın Sıvas nutkuna cevap verilmesi gayesi takip edilmiş bulunduğunu doğrusu biz hâlâ pek iyi anlıyamamışızdır. İsmet Pş. mes'ul bir hükûmetin bir Başvekilidir. Sıvas şimendiferi bu memlekette başarılmış çok büyük bir iştir. Onun resmi küşadı münasebetile bu işin asıl sahip ve bizzat muakkıbi olan Başvekilin bir nutuk irat etmesi ve o vesile ile memleket işlerine umumî veya kısmî olarak temas eylemesi pek tabiidir. Hatta İsmet Pş. ya göre

(Mabadi 4 üncü sahifede

Ftehi Bey bugün söyliyecek

İsmet Pş. Hz. İzmir Valisine telgrafla şu emri verdi:

"Karşı fırka erkânının fikirlerini tam bir serbesti ve emniyet içinde izhar edebilmeleri için bütün tedabiri alınız„

İzmir 6 (Sureti mahsusada giden muharrimizden)— İsmet Pş. Hz. karşı fırka liderinin ve mensuplarının fikirlerini tam bir serbesti ve emniyet içinde izhar edebilmeleri için bütün tedabirin alınmasını Vilâyete emretmiştir. Bunun üzerine Vali Kâzım Pş. Fethi Beyi ziyaret ederek, nutkunu tam bir kelâm hürriyeti dahilinde ve arzu ettiği mahalde, arzu ettiği zaman irat edebileceğini bildirmiştir. Fethi Bey, nutkunu pazar günü söyliyeceği cevabını vermiştir

Fethi Bey nutkunu yarın saat 12 de Alsancak stadyomunda ve eğer taşkınlık ihtimali olursa Karşıyaka Gençler Birliğinin çayında irat edecektir. Fethi Bey, halkın lehindeki tezahüratından çok memnun olmakla beraber kendisinin İzmir seyahatine vatandaş kanı karışmasında n müteessir olduğunu söylemiştir.

İzmir 6 (Sureti mahsusada giden muharririmizden)— Şehirde sükûnet tamam en iade edilmiştir. Dün gece hiç bir vak'a olmadı. Vali ve Mevkii Müstahkem Kumandanı, gece geç vakte kadar Ankara ve İstanbulla şifre ile görüştüler. Muhtelit polis ve jandarma kolları şehri devirde devam ediyor.

İzmir'de dünkü vaziyet

Liman şirketi amelesi grev ilân ederek Fethi Beyi selâmladılar

Hapisanedeki mahpuslar: "Biz de çıkacağız„ diye bağırıyorlar!

ANADOLU

İzmir'i kurtaranlar

Halk tecessür içinde

Dün İzmir'de para ile tutulmuş laiz sarhoşlar tarafından yapılan taşkınlıklar izmir efkârı umumiyesini fena halde sinirlendirmiş ve Fethi Beyin nabemeyelin olarak söylediği

Dün intişar edemiyen Anadolu gazetesinin iki gün evvelki başlığı

Bir çok yerler askerî kordon altına alındı

İzmir 6 (Sureti mahsusada giden muharririmizden)— Bu sabah saat dokuzdan itibaren liman şirketi önünde toplanarak yevmiyelerinin tezyidini talep eden ve grev yapan ve bu münasebetle taşkınlıklar gösteren tahmil ve tahliyle amelesi, dağılmaları ihtarına riayet etmediklerinden jandarma ve asker tarafından dağıtılmışlardır. Amele (İzmirpalâs) önüne giderek Fethi Beyi selâmlamıştır.

Müddeiumumilik tahkikata devam ediyor

(Anadolu) gazetesi, matbaa tahrip edildiğinden bugün çıkamamıştır. Poliste içtimalar devam ediyor. Şüpheli yerler muhafaza altındadır. Müddeiumumilik, tahkikata vaziyet etmiştir. Hiç bir malûmat verilmemektedir. Bazı tevkifat yapıldığı şayidir. Yaralanan çocuğun polis kurşunile mecruh olduğu zannedilmediği polis ve adliye mehafilinde beyan ve maamafih tahikikate devam edilmektedir.

Vali Kâzım Pş. şu beyanatta bulundu:

«— Lâzım gelen her türlü tedabir alınmış, asayiş iade edilmiştir.

Tahmil ve tahliye amelesine gelince, bu amele iki buçuk lira almaktadır. Devletin harice karşı şerefini temsil etmektedirler. Tahrikât yapan serseri ruhlar vardır ki

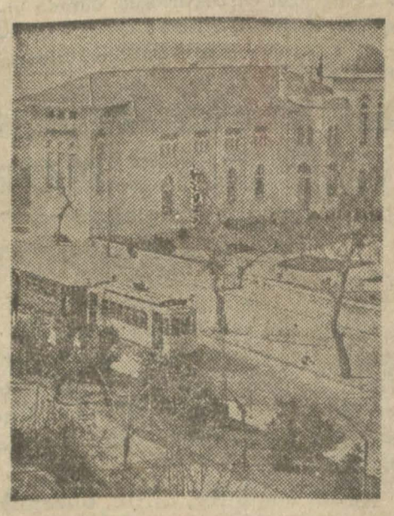

İzmir'de Türk Ocağı binası

bunlar hakkında icap eden tedabir ittihaz edilmiştir. Kanun, müstahak olanların cezasını ve recektir.»

Her ihtimale karşı amelenin toplandığı mıntakaya asker sevkedilerek birinci, ikinci Kordonlar, Gazi bulvari, Bellvis ve Pasaport cihetleri tutulmuştur. Askeri müteyakkız bir halde bulunması, halkın tecessüs ve heyecanını arttırmıştır. Lâalettayin konuşan bir kaç kişinin etrafı çevrilmektedir.

Hapisanedeki mahpuslar, biz de çıkacağız, diyorlar

Hapisanede bulunan mahpuslarda «Biz de çıkacağız» diye kapılara ve pençerelere saldırmışlardır. Hapisanede şiddetli tedabir ittihaz ve azılı mahkûmlar tecrit edilmiştir.

Hapisanede isyan çıktığına dair

(Mabadi 3 üncü sahifede

Refik B.

S. Fırka merkez idare hey'eti reisi Fırkadan çekildi!

Refik B.

S. Fırkanın İstanbul merkez heyeti riyasetine intihap edilen sabık İstanbul icra reisi ve sabık temyiz azasından Refik Bey, yeni fırkadan çekilmeyi tercih etmiştir.

Her ne kadar yeni fırka mehafilinde, Refik Beyin istifası tekzip edilmekte ise de dün mumaileyhten aldığımız bir varakada aynen şöyle deniliyor:

«Yeni fırkaya dahil bulunmadığımdan ismim etrafındaki neşriyatı tashihen işbu varakamın muhterem gazetenize dercini rica ederim.»

Bu mektup üzerine S. Fırka merkezine telefonla müracaat ettik. Orhan Mithat B. bize şunları söyledi:

«— Refik B., fırkamıza girmiş ve kendisi vilâyet idare heyeti riyasetine intihap edilmiştir. Üç içtimaımıza da iştirak etmiştir. İdare heyeti riyasetini memnuniyetle kabul eden Refik Beyin fırkadan çekileceğini zannetmiyoruz.»

Şu halde Refik Beyin yeni fırkaya girdikten sonra çekilmeyi tercih ettiği kendiliğinden anlaşılıyor.

Tebliğ

İzmir 6 (A. A) — Müddeiumumiliğe verilen 35 serseri muharrikten 9 u hakkında tevkif müzekkeresi kesilmiştir. Bu meyanda komünist Kerim, Çatalkafa Ahmet ve Yusuf, sabıkalılardan Yıldırım Şevki vardır. 300 kişinin tevkif edildiğine dair çıkarılan ve İstanbul gazetelerine akseden şayıaların aslı yoktur.

Fethi Bey nutkunu yarın irat edecektir.

Dördüncü sahifede: Tafsilât...

Gazi Hz. ve Başvekil dün şehir içinde bir tenezzüh yaptılar

Gazi Hz. ve İsmet Pş. Sarayburnu parkında

ReisiCumhur Gazi Hz. dün öğleye kadar Dolmabahçe sarayında istirahat buyurmuşlar ve öğle yemeğini müteakıp saat ikide yanlarında Başvekil İsmet Pş. Hz. ile Seryaver Rüsuhi B. olduğu halde otomobil ile tramvay yolunun geçtiği caddeleri takiben Topkapı'ya bir gezinti yapmışlardır.

Dönüşte Gazi Hz. Gülhane parkının önünde otomobilden inerek parkın iç taraflarına kadar gitmişler ve İsmet Paşa ile birlikte kanapelerde halk arasında oturarak dinlenmişlerdir.

Gerek Topkapı'ya kadar olan gezinti esnasında gerekse Gülhane parkında Gazi Hz. ile İsmet Pş. Hz. halk tarafından:

— Yaşa Gazi! Yaşa İsmet Paşa!. Nidalarile alkışlanmışlardır.

Gülhane parkında Gazi Hz. oturdukları kanapenin civarında bulunanlara iltifatta bulunarak konuşmuşlardır.

Reisicumhur Hz. parktan müfarekat ettikleri esnada kapıya kadar halk taraından teşyi olunmuş ve gene «Yaşa!» nidaları ve alkışlar arasında otomobillerine binerek hareket buyurmuşlardır.

Gazi Hz. şehirde bir cevelân daha yaptıktan sonra saat dört buçukta Dolmabahçe sarayına avdet buyurmuslar ve geceyi sarayda geçirmişlerdir.

SON DAKİKA

Fethi B. Gazi Hz. ne uzun bir mektup yazarak hâdiseyi tahlil etti

İsmet Pş. nın beyanatı gayet iyi tesir bıraktı - Fethi B. yarın İzmir'den Manisa'ya gidiyor

İzmir 6 (Gece yarısından sonra)— Fethi Bey Gazi Hz. ne on beş sahifelik mektup yazarak hâdiseyi tahlil etti. İsmet Pş. nın tebliği bütün halkta iyi tesir yaptı. Yapıştırılan yerlerde küme küme okunuyor.

Yeni fırkanın İzmir hey'eti

Yeni fırkanın İzmir heyeti eski Kastamonu Valisi Müştak Lûtfi, Doktor Ekrem Hayrı ve Esat Salâhattin, Nuri, Fettah, İbrahim Bey lerden teşekkül etmiştir. Müzakereler ve içtimalar devam ediyor.

Yeni fırkanın kâtibi umumisi Nuri Bey «İzmir» vapurile geldi.

İzmirpalâs tenhalâşmıştır.

Fethi Beyin nutkundan sonra Manisa ve Aydına gitmesi muhtemeldir.

Asayiş tamamen mazbuttur. Vali ve Kumandan iyi çalıştı.

Halk fırkası ve Anadolu gazetesi idarehanesi muhafaza altındadır.

İzmirpalâs etrafında ihtiyatan devriyeler geziyor.

Amele arasında komonizm tahrikâtı yapmakla maznun bazı eşhas tevkif edildi. Tahkikat sür'atle devam ediyor.

Liman, müsait yevmiye ile amele yi işe başlattı.

Fethi B. İzmirden gidiyor

İzmir 6 (Gece yarısından sonra saat 2 de)— Fethi Bey pazartesi günü Manisa'ya gidiyor. Oradan

(Lûtfen sahifeyi çeviriniz)

Serbest insanlar ülkesinde...

MUHARRIRI AĞAOĞLU AHMET

— 12 —

Sinemada görüp işittiklerim!

O akşam yemekten ve hürriyet nağemesini terennüm ettikten sonra misafirler ile aşağıya indik.

Burada bütün binanın boyunca uzıyan bir salon vardı. Bu, hem tiyatro, hem sinema, hem de konferans yeri idi. Bu gece sinema, konferans vardı.

Sinemada serbest beldenin tarihine ve bugünkü hayatına ait bir kaç levha gösterildi. Tarihî levhalar hürriyet mücadelelerini gösteriyordu. Birisinde istibdat ordusunun şehre hücumu tasvir edilmişti. Şehir baştanbaşa yanıyor. Şehir ahalisi, erkek ve kadın bütün ahali alevler arasında koşarak şehrin duvarlarını yıkmak istiyen istibdat askerlerine karşı hücum ediyorlar. Nihayet şehir alınıyor ve ahali katli âm ediliyor.

İkinci levha şehre hâkim olan müstebidin zulüm ve şiddetlerini gösteriyor. Hürriyet taraftarları birer birer tutularak hükümdarın huzuruna getiriliyorlar. Kısa bir istintaktan sonra başları kesilip sokağa atılıyor.

Üçüncü levha, seneler geçtikten sonra, inkılâpçı bir hey'etin karanlık bir yerde içtima ettiğini ve kıyama karar verdiğini gösteriyor. Gafil saray her taraftan sarılıyor. Muhafız asker etslim oluyor. Korkusundan tirtir titriyen hükümdar ile zevcesi diz çökerek merhamet dileniyorlar.

Bugünkü hayata ait levhalarda ise eski harabeler üzerinde kurulmuş muhteşem bir medeniyetin eserlerini, cesim fabrikaların işlemesini, ilim ve fen evlerinde ihtiyar âlimlerin tetebbü ile meşgul olduk alrını, binlerce temaşacılar ile dolu tiyatroları ve operaları, hastaneleri, darülfünun, akademi ve kütüpane binalarını ve saireyi gösteriyordu.

Sinemadan sonra konferans sırası geldi.

Sahneye orta boylu, uzun saçlı bir zat çıktı. Beldenin mühim adamlarından ve meşhur hatiplerinden imiş.

«—Size bugün seciye ile hürriyet arasındaki alâkadan bahsedeceğim» diye başladı ve evvelâ seciyeyi tarif etti. «Seciye ferdin gösterdiği sebat ve metanettir. Seciye hem hayır ve hem şer kaynağı olabilir. Hutkâmlıktan mülhem olan seciye şer kaynağıdır. Hayır kaynağı olabilmek için ferdî seciye mutlak, diğerkâm olmalıdır.» Dedi ve sözüne şöyle devam etti:

— Diğerkâmlık yani nev'i için şahsî menfaatleri feda etmek hassası, insanı tabiatin üstüne çıkaran bir fiildir. Fakat bu fiil yalnız insana mahuss değildir. Bazı birlikte yaşıyan hayvanlarda da bu sıfat gözükmektedir.

Fakat başkası için kendini feda etmek yalnız insana mahsus bir sıfattır. Bu meziyetile insan bütün yaradılışın üstüne çıkmıştır ve gene bu meziyetin inkişafı derecesi iledir ki fertler ve cemaatler arasındaki farklar ölçülebilir! Bir fert ve bir cemaat yükseldikçe bu meziyet artar. Tersine olarak fertler ve cemaatler alçaldıkça bu sıfat azalır.»

Hatip bu fikrini tarihten alınan misaller ile teyit etti ve devam ederek dedi ki:

«— Binaenaleyh hayra doğru giden seciyenin inkişafı içtimaî bir ihtiyaçtır. Geleceğini düşünen bir cemaat için kendi fertleri arasında bu hisletin yayılmasına ve kuvvetlenmesine çalışmak borçtur. Fertleri kendilerini umumun menfaati yolunda feda etmeğe hazır bulunan muhitlerde hem fertlerin ve hem cemaatin saadeti temin edilmiştir. Fakat fertleri muhite karşı kayıtsız ve alâkasız olan muhitlerde hem fertler ve hem cemaat zelil ve perişandırlar.»

Hatip bu fikrini dahi tarihten alınmış misaller ile teyit etti ve sonra bir cemaatin fertlerinde diğerkâmlık hisletinin hangi yollar ile inkisaf ettirildiğini anlatarak dedi ki:

«—Mektepte muallim,ailede anne ve baba, edebiyatta edip, şair ve mütefekkir, cemaat hayatında cemaat hutkâmlık ve menfaatperestlik gibi ruhî tezahürata karşı şiddetle mücadele etmekle mükelleftirler. Bu hususta bilhassa muallimler ile edipler müessir olabilir. Muallimler çocuklarda gözükmeğe başlıyan hutkâmlık meyillerini derhal bastırmak ve kırmakla mükellef olmalıdırlar. Bir taraftan bu gibi meyillerin menfur olduğu anlatılmalı, diğer taraftan da onlara karşı cezaî tedbirler alınmalıdır. Edipler ise eserlerinde diğerkâmlığı terennüm etmelidirler, diğerkâm kahramanları nümune olarak göstermelidirler. Bir tiyatro sahnesinde diğerkâm bir kahramanın hak ve cemaat yolunda kendisini feda etmesinin ruhlarımız üzerine ne kadar derin bir tesir icra ettiğini herkes nefsi üzerinde tecrübe etmiştir. Muallim ve edibin bu suretle terbiye ettikleri diğerkâmlık hisletini cemaat te hayatta fiilen teyit ve takviye etmelidir. Hutkâmlığa karşı nefret ve kerahet göstermek diğerkâmlığı teşvik ve tergıp eylemek kendini bilen bir cemaatin en esaslı vazifesidir. Diğerkâmlıkla hutkâmlık arasında fark gözetmiyen bir cemaat kendisi bizzat kendine karşı kayıtsız ve alâkasız kalıyor demektir ki böyle bir cemaat açıktır ki mes'ut olamaz!»

- Yarın devam edecek -

SON DAKİKA

(*Birinci sahifeden mabait*)

Balıkesir'e gidecektir. Nuri ve Tahsin Beyler İstanbul'a döneceklerdir. Reşit Galip Bey pazartesi günü buraya gelecektir.

Yeni gelen fırka erkânından biri: «Hükûmetin böyle asayişi yok gibi göstermesi doğru değil, fakat ihtiyatlı hareket edilmesi de istihfaf edilemez. Şehri tekrar dolaştık. Tebliği herkesin okuduğu doğrudur. Fathi Beyin kargaşalıktan değil, rey sandığından mevkii belli olacak» diyor.

Hali tabiî avdet etti

Hapisanede vaziyet hali tabiiye girmiştir. Amele işe avdet etmiştir.

Müstahkem Mevki Kumandanı Hüseyin Hüsnü Emir Paşa, Vali, polis, jandarma iyi tedbir aldı. Heyecan kalmadı. İhtiyat kuvvetleri bakidir. İzmirpalâs'ta bir takım jandarma kolu vardır.

Fethi B. dün ne yaptı?

İzmir 6 (Gece yarısı: Saat 3)— Fethi B. bugün akşama doğru refakatindekilerle Bahribaba parkını gezmiş, oradan Buca'ya gitmiştir. Guruba yakın Karşıyaka'da akrabasından avukat eski Edirne meb'usu Faik B. in evini ziyaret etmiştir.

Fethi B. ve arkadaşları badehu ismi S. C. olan sahil gazinosuna oturmuşlar, avdette Gazi Hz. nin valdesinin kabrini ziyaret etmişlerdir. Otele 8,30 de döndüler.

Bahribaba'da kendisini görenler «hoş geldin, senin prensiplerini benimsedik» diye tezahüratta bulundular. Fethi Bey:

«— Muhterem Karşıyaka'lılar, size bir borcum vardı, onu ifa edecektim. Fakat sizin de malûmunuz olan sebepten dolayı bu ziyaretimi bugüne tehir ettim. S. C. Fırkası nezahet, medeniyet dairesinde halkın refahına çalışacaktır. Mücadelemiz fikir mücadelesidir. Fırkamın gayesi Türk tacirlerini dürüst, Türk işçiliğini çalışkan bir hale getirmek ve bütün halkı rahata kavuşturmaktır. Rahat sizin hakkınızdır. Milletimiz zekidir. Kabiliyetli ve çalışkandır. Milleti rahata kavuşturmak için lâzım gelen vesaiti haiz bulunuyoruz.» Dedi.

Karşıyaka'da tezahürat fazla oldu. Seniye Emin H. fırka forması nakşile bir bayrak hediye etti. Binden fazla genç tezahürlerle birbirine nutuklar söylediler. Bunlar sık sık alkışlandılar. İncesaz Gazi, İzmir methiyeleri marşlarını çaldı. Bazı gençler Fethi Beyin sesini işitmek arzusunu izhar ettiler. Masalarda münevver tabaka vardı. Fethi Bey avdette otomobili üstünde şu nutkunu söyledi:

«— Büyük Gazi Hz. nin tesis buyurdukları Cumhuriyet idaresinin feyizli neticelerini yakında idrak edeceksiniz. Yaşasın Büyük Gazi, Yaşasın Karşıyaka'lılar, Yaşasın İzmir'in kahraman evlâdı, Yaşasın hür Türk milleti.»

Nutuk çılgınca alkışlanmıştır.

Ölen çocuk merasimle defnedildi

İzmir 6 (Sureti mahsusada giden muharririmizden)— Ölen çocuk iki yüz asker ve otomobillerle merasimle defnedildi. Çocuğun bu suretle ölümü herkesi müteessir etmiştir. Anadolu gazetesi yarından sonra intişar edecektir.

Şehir ve memleket haberleri

Ağırcezana

Arap Kadri nasıl öldürüldü?

Maznun Hamdi'nin muhakemesine dün devam edildi

Saraçanebaşında Aziz'in meyhanesinde Arap Kadri'yi öldürmekle maznun olan Arnavut kasap Hamdi'nin muhakemesine dün kalabalık bir sami huzurunda devam edilmiş, o akşam ayni meyhanede bulunan bir kaç kişi şahit sıfatile dinlenmiştir. Şahitler, kavgaya Arap Kadri ve arkadaşlarının sebebiyet verdiklerini, Hamdi'nin başına bir şişe vurarak yardıklarını, bilâhare Arap Kadri ile Hamdi'nin dışarı çıkarak boğuşmağa başladıklarını neticede Arap Kadri'nin yaralanarak hastaneye nakledildiğini söylemişlerdir.

Tahkikatın tevsii için bazı şahitlerin celbine lüzum görülmüş, muhakeme başka güne bırakılmıştır.

Şehir İşleri

Şehre 500 lâmba asılacak

Şehir tenviratı için yeniden 500 lâmba asılması takarrür etmiş ve elektrik şirketile de bu hususta muhabere edilmiştir. Fakat kumbiyo müsaadesi alınmadığı için lâmbalar celbedilememiştir.

Taksim abidesi parkı açıldı

Taksim âbidesinin etrafında yapılan mozayikli parkın yolları bitmiş ve açılmıştır. Şimdi halk parkın içine girebilmektedir.

Ford fabrikasının belediyeye müracaatı

Belediyenin tek taksiyi kabulü üzerine Ford kumpanyası belediyeye müracaat ederek kendi otomobillerinin kabulünün teklif etmiştir. Belediye henüz hiç bir fabrikanın modelini kabul etmemiştir. Esasen buna imkân da yoktur. Yalnız ayni modelde olan her fabrikanın otomobili kabul edilebilir.

Fen heyeti nakślediliyor

Vilâyetle Emanetin tevhidi üzerine belediye reis muavinlerinin Vilâyete nakledilecekleri yazılmış ise de bunun aslı yoktur. Muavinler belediyede çalışacaklardır. Yalnız bütün hey'eti fenniye eski emniyet sandığı binasına nakledilmektedir. Hey'eti fenniyenin bulunduğu daireye muhasebei hususiye nakledilecektir.

Vilâyette

Polis kısım amirliği

Beyazıt merkez memuru kıymetli zabıta memurlarımızdan Macit Bey üçüncü şube müdür muavinliğine tayin edilen Şinasi Beyden münhal kısım başmemurluğuna tayin edilmiştir.

Memurlar ve cemiyetler

Dahiliye Vekâleti vilâyetlere mühim bir emir vermiştir. Bu emre göre bundan böyle vali, kaymakam, nahiye müdürü gibi bir memleketin en büyük mülki memurları Türk Ocağı, Hilâliahmer ve Tayyare Cemiyeti gibi cemiyetlerde hey'eti idare azalığı ve reislik kabul edemiyeceklerdir. Mülkiye memurlarının cemiyetlerde bu gibi vazifeler kabulü dedikoduyu mucip olmakta ve makam haysiyetini kesretmektedir.

Kazalarda idare heyetleri teşkil edilecek

Kazalarda bir idare hey'eti teşkili lüzumu alâkadarana tebliğ edilmiştir.

Yeni idare teşkilâtı halka tamim edilecek

Kadıköy kaymakamı da dün gelmiştir. Halktan bazıları ye ni kaza teşkilâtını henüz kavrıyamadıkları ve başka yerlere müracaat ettiklerinden yeni teşkilâtın halka tamimi lüzumu alâkadarana tebliğ edilmiştir.

Fırkalarda

C. H. F. na giren hanımlar

C. H. Fırkasına dahil olmak için müracaat eden hanımların muameleleri ikmal edilmiştir. Fırka müfettişi Hakkı Şinasi Paşa bu hanımlar hakkında şu izahati vermiştir:

« — Azalıkları kesbi kat'iyet eden hanımların isimlerinden hatırımda kalanlar şunlardır: Resmiye Hakkı, Zeynep Fatin, Dilâra, Hadice Fatin, Azize, Naciye Muhittin, Safiye Hüseyin, Lâtife Bekir, BehiceTalât, Hayriye Eşref Cevat, Aliye Halit Fahri, Aliye, Neyyire Yusuf, Fitnat Rüştü ve sair Hanımlardır. Henüz bazılarının muameleleri de ikmal edilmemiştir.»

Haber aldığımıza göre, Vali Beyin haremi Müşerref Muhittin ve Berlin Sefiri sabıkı merhum müşir Tevfik Paşanın haremi Nudiye Hanımlar da C. H. fırkasına dahil olmuşlardır.

Mecidiye köyünde fırka mutemedi yok

Muhalif gazetelerden biri dün Mecidiye köyündeki C. H. F. mutemedinden şikâyet edildiğini yazmakta idi. Yaptığımız tahkikata göre Mecidiye köyünde mutemet bile yoktur. Köyde yalnız muhtar vardır.

Üç aylıklar

Zat işlerinden ve şubelerden maaş alan bilûmum eytam, eramil ve mütekaidinin eylûl maaş yoklamalarına salı gününden itibaren başlanmıştır. Yoklamalar ikmal edildikten sonra üç aylık maaşatın da tevziine başlanacaktır.

İntihap heyetleri dün toplandı

Defterler, tetkikatın hitamından sonra asılacaktır

Belediye intihabı için teşekkül eden intihap encümenleri dün kaymakamlıklarda ilk içtimalarını aktetmişlerdir. Bu içtimalarda belediyece verilen intihap defterlerinin tetkikine başlanmıştır. Defterlerin tetkiki üç dört günde ikmal edilecektir. Tetkikat biten yerlerde defterler talik edilecek ve halk bu defterlerde isimlerini arıyacaklardır.

Adliyede ve Mahkemelerde

Zevcesini öldüren Hikmet'in muhakemesi

Zevcesi Ayşe Hanımı öldüren balıkçı Hikmet'in muhakemesine dün de devam edilmiş, bazı müdafaa şahitleri dinlenmiştir. Müdafaa şahitleri esas mes'ele hakkında ademi malûmat beyan etmişlerdir. Tahkikatın tevsii için diğer bazı şahitlerin celbine lüzum görülmüş, muhakeme başka güne bırakılmıştır.

Komünistler hakkındaki tahkikat

Zabıta tarafından yeniden tevkif edilen komünistler ile evvelce tahtı zanna alınan komünistlerin tahkikat evrakı tevhit edilmiştir. Yedinci istintak dairesi komünistler tahkikatını bir an evvel bitirmek için akşamları geç vakte kadar meşgul olmaktadır. Tahkikatın bir kaç güne kadar ikmal edilerek maznunlar mahkemeye sevkedileceklerdir.

Adliye tatili bitti

20 temmuzda başlıyan adliye tadili dün hitam bulmuş, dün bütün mahkemeler faaliyete başlamıştır. Bir buçuk aydanberi sessiz sadasız bulunan adliye koridorları dün gürültülü bir faaliyete sahne olmuştur.

Darpla maznun polislerin muhakemesi

Sirkeci'de otelci Ali Ekber'i bir sirkat hâdisesi münasebetile Eminönü merkezine celbederek döven Eminönü merkezi serkomiser muavini Fahri, taharri memuru Mustafa ve Osman Beylerin muhakemelerine dün Ağırcezada devam edilmiştir.

Dayak hâdisesine şahit olarak gösterilen bazı kimseler dün dinlenmiş, fakat bunlar ademi malûmat beyan etmişlerdir.

Davacı Ali Ekber, dün mahkemede hukuku şahsiyesinden feragat ettiğini, davacı olmadığını bildirmiştir. Fakat makamı iddia, hukuku umumiye noktasından davaya devam edilmek zaruretini dermeyan ederek tevsii tahkikat için bazı şahitlerin celbine lüzum göstermiştir.

Ecnebi mehafilde

Şehrimize gelecek İtalyan tayyareleri

Yakında şehrimize gelecek olan 10 tayyareden mürekkep İtalyan hava filosu Peşte - Belgrat - Sofya tarikile Bükreş'e gidecek, orada yapılacak şenliklerde hazır bulunduktan sonra İstanbul'a hareket edecektir. Filo, burada kısa bir müddet kalacak, Drama - Yenişehir - Atina - Tiran tarikile İtalya'ya dönecektir.

Akıl doktorları

Kongre eylûl sonunda toplanacak

Yeni teşekkül eden bu cemiyet beynelmilel teşkilâta dahil olmuştur

Türkiye akıl hıfzıssıhhası cemiyetinin umumî kongresi eylûl sonunda toplanacaktır.

Cemiyetin idare heyeti de bu hafta içinde içtima ederek kongre ruznamesini hazırlıyacaktır.

Cemiyetin müessisi Dr. Fahrettin Kerim B. bu hususta demiştir ki:

«— Cemiyetin umumî kongresi için emrazı akliye ve asabiye mütehassısları ile terbiyeciler, tabibiadliler, ruhiyatçılar, hapisane ve mektep doktorları da davet edilecektir.

Memleketimizdeki intiharların esbap ve avamilini izah için bir tez hazırlıyorum. Bu tezi kongremize yetiştirmezsek tababeti akliye ve asabiye kongresine yetiştireceğiz. Cemiyetimiz beynelmilel mevkiini almış ve Amerika'da mayısta toplanan umumî kongrenin zabıtları da cemietimize gönderilmiştir.

Halı hazırda Almanya ve Fransa'daki akıl hıfzıssıhhası cemiyetleri ile tesisi münasebat ettik. Onlar da bize eserlerini gönderiyorlar. Japon'lar da cemiyetimiz ile alâkadar olmuş ve bizden faaliyetimiz üzerine izahat istemişlerdir.»

İktisadî mehafilde

Afyon mahsulü az, fiatlar çıkıyor

Türkiye afyon rekoltesinin pek fazla olduğu hakkında kasden çıkarılan şayialar; Avrupa alıcıları arasında tereddütler tevlit etmekte idi. Bu sene, mahsulün mükemmeliyetine ve morfin nisbetinin yüksekliğine rağmen afyon miktarının tahminlerin hilâfına pek az olduğu tahakkuk etmiştir. Bunun üzerine iki gündür Ticaret Borsasında alım, satımlar başlamış, muameleler muntazaman artan yüksek fiatlarla yapılmakta bulunmuştur. Bu tereffü şimdilik yüzde 25-30 nisbetindedir. 10 liralık mallar 12,5 ve 12 liralık mallar da 15,5 liradır Fiatlar gün geçtikçe kuvvetlenmekte ve talepler de artmaktadır.

Trikotajcıların içtimaı

Millî Tasarruf Cemiyetinin yerli sanayii teşvik ve tergip yolunda yapılan tamimi üzerine İstanbul Ticaret Odası trikotajcıları davet etmiş ve dün alâkadarların huzurile bir içtima aktedilmiştir. Müzakerat mütemmim toplanmalarda devam edecektir.

Afyon tüccarının içtimaı

Afyon tüccarı dün öğleden sonra Ticaret Odasında toplanmışlar ve ihracatta muvaffakiyetimiz ve dahilde morfin istihsalâtı etrafında görüşmüşlerdir.

Ayrıca afyon mürekkebatının tahdidi imali ve kontrolu hakkında Cenevre kongresinde serdedeceğimiz noktai nazar da tesbit edilecektir.

Borsa hareketleri

İngiliz lirası dün Borsada 1030 kuruşta açılmış ve bir aralık 1030,25 ten muamele gördükten sonra akşam gene 1030 da kapanmıştır.

İstikrazı dahilî peşin muamele 98,5, ünifiye ise 111,75 tir.

Rumeli şimendifer tahvilâtı ise 5,80 liradır.

Bana sorarsanız...

Kadınlar siyasete girerse!...

«Şaka derken gerçek oldu. Hanımlar belediyeye aza giriyorlar. Yarın da Millet Meclisine girecekler. Bugün şak şak alkışlıyoruz amma, hiç birimiz tehlikenin farkında değiliz.

Kadın eve girer, dirlik, düzenlik gider. Gelin, kaynana, görümce, elti, saçsaça, başbaşa... Bize maymun gibi perde arkasından seyir düşer.. Kadın işe girdi,idarehanelerden vekar ve ciddiyet gitti... Hani o sabah başını işine iğip akşam kaldıran memurlar...Bundan başka evde oturan kadınla kocanın arasına da kara kedi girdi. Şimdi de siyasete giriyorlar... Galiba en mühim muahedeler, vekil hanıma bir elmas yüzüğe imzalatılacak, en mühim kanunlar, tesadüfen çarpışan iki mahmur gözün sersemliği ile tamamen aksine imzalanacak... Kadın parmağı diyince tüyleriniz ürperir... Bu parmak siyasete giriyor... Allah encamımızı hayreyliye... Rahat ve sakin meclisimizde seyreyleyin gümbürtüyü...»

Kadının siyasete girişini alaycı bir lisanla gören bu adamla, ben de bu lisanla konuşabilirim.

A efendiciğim!... Senin bütün telâşın kadının dedikodusu, ve ihtirası değil mi? Ne korkuyorsun? Bu dedikodu evden ve işten meclis koridorlarına nakilediliyor demektir.. Eve geldiğin zaman karın sana kaynanasile geçmiş bir kavgayı, veya hizmetçi mes'elesini, ya yeni bir elbise masrafını anlatacak yerde, meclisteki filân kanundan, veya mes'eleden bahsedecek... Hem senin tanıdığın kadınlarla olan münasebetini takibe hiç vakit kalmıyacak... İki büyük kazanç... Evdeki dedikodu gidecek, sen hürriyetini kazanacaksın...

Elmas yüzüğe imzalanacak mukavelelere gelince, her halde traktör kanunu çıkarak milyonlar kazanan, muayyen fabrikalardan tayyare alarak zengin olan vekiller kadar millete pahalıya mal olmıyacak...

En mühim kanunlar, iki mahmur gözün çarpışmasile yanlış imzalanacak diye hiç korkma... Şimdiye kadar kanunlar iki mahmur gözün arasında değil korkmuş ve sinmiş gözlerin arasında doğru imzalandı, fakat yanlış tatbik edildi. belki bu defa yanlış imzalanır da doğru tatbik edilir.

CİCİ ANNE

Siyasî ic...

İngiliz amele birlikleri...

İngiliz amele birlikleri kon... ne Notingham'da toplandı. ... ameleye ait olmakla beraber ... ten büyük ve çok büyük ehe... izdirler. Çünkü İngiltere'de i... kiinde Sosyalist fırkası hükû... nuyor. Fırkayı iktidar mevki... amele birlikleridir. Hükûmet... ni ve programını tayin eden... feransıdır. Halbuki fırka kon... nafiz ve hâkim olan kuvvet... likleridir. Birliklerin dört mil... azası vardır. Filvaki İngiltere'... milyon amele var ise de bun... ta tabi bulunmadıklarından ... fırkası, ne de hükûmet üzeri... nüfuzları yoktur.

Umumî intihabatta dört mi... lenin müttehiden rey vermesi... donald'a iktidar mevkiini tem... Diğer amelenin reyleri ise dâ... Amele birliklerinin bu kuvvet... vaziyetlerinden dolayı kongre... hemmiyeti büyük olacaktır. ... çen kongre dahi Sosyalist hü... iktidar mevkiinde bulunduğu ... na tesadüf etmiş ve Belfast'ta ... idi. Fakat o zaman hükûmet ... işe başlamış olduğundan yap... pacağı şeyler malûm değildi. ... kongrede umumî intihabattan ... fırkasının ve amele birlikleri... mi şurasının vermiş olduğu ... ra ve tatbikine intizaren mü... vaziyet olmuş idi.

Lâkin şimdi vaziyet büsbütün ... dır. Hükûmetin yaptığı ve yap... ler meydanda bulunuyor. Bun... şimdi amele birlikleri ve umu... kongreye hazırlıklı ve istedik... bit ve tayin etmiş bir surette ... diyorlar. Evvelâ umumî şura ... lel siyaset ve İngiliz İmparator... tikasına dair bir muhtıra ha... Halbuki şimdiye kadar amele ... nin böyle beynelmilel siyaset ... ları vaki değildir. Amele birli... işetlerinin medarı olan sanayi... siyasetle sıkı alâkası bulundu... dir ettiklerinden bu siyaset ... kir ve tasavvurlarını izhar ... mişlerdir. İngiltere serbestii ... vam edilip edilmiyeceği mes'ele... kalar ve efkârı umumiye ça... rurken amele birlikleri buna ... mamıştır. Sonradan imparator... tikasının tebdili ve İngiltere ... ya imparatorluğunun diğer ... sındaki iktisadî münasebatın ... dilerek imparatorluğun hem... müstakil bir âlemi iktisadî ... iki İngiliz gazete kralının ... fikir pek çabuk intişar ederek ... bulmasından amele birlikleri ... ile yakından alâkadar olmuş ve ... yana mütemayil bulunduğunu ... den izhar etmiştir.

Maahaza kongrede en ziyade ... mes'elesi etrafında müzakere ve ... kaşa cereyan edecektir. Sosyalist ... rüesası umum intihabatta işsiz... lesini üç ayda halletmeği vaadet... Halbuki o zaman bir milyon işsiz ... ken şimdi iki milyonu geçiyor. ... mensucat ve iplik amelelerinin ... kömür amelesinin yüzde otuzu ... ri inşaat amelesinin yüzde yir... açıktadır.

İşsizlik mes'elesi hakkında ... lifler hazırlanmıştır. Bunlardan ... di işte bulunan 12 milyon amele... talık mesai saatleri, ayni zaman... retleri tenkis edilmeksizin 48 de... ate tenzil edilerek boş kalan sa... çin işsiz bulunan iki milyon a... istihdamına dairdir. İngiltere ... ve efkârı umumiyesi ve bütün ... lem Notingham kongresinin ... kararlara heyecan ve merak ile ... ediyor.

MUHARREM ...

İzmir'in malî ve iktisadî vaziyeti

İzmir'in bugünkü malî ve iktisadî ... ziyeti hakkında mahallî tetkikatta ... lunan Maliye Vekâleti nakit işleri ... müdürü Sırrı Bey dün şehrimize gel... tir. Sırrı Bey; intibaatını öğrenmek ... yen bir muharririmize şu beyanatta ... lunmuştur:

«— İstanbul ve İzmir'de kambiyo ... alınan tedbirler ve gördükleri ... sebebile bütün alâkadar mehafil ... beyanı memnuniyet etmektedir. ... nin 1030 ile 1035 arasında temevvüç ... mesi gerek ithalâtçı, gerek ihracatçı ... cirleri işlerinden emin bir vaziyette ... muştur. Döviz fiatının istikrarından ... min olan ihracatçılar; her taraftan ... ihracından evvel, bankalara ... viz satmadıklarından mubayaat ... racat başlar başlamaz piyasaya ... malların bedeli olarak - peyderpey ... la döviz gelmeğe başlamıştır.

Şimdiye kadar İzmir'den gelen ... zin kısmı azamı; tütün şirketleri ... raretli mubayaalartndan ... Şimdi üzüm ve incir ihracatı da ... Tütünün İzmir'e asgarî 3 milyon ... liralık bir servet ithal edeceği ... kaktır.

Şirketlerin ve müessesatı ... nin dövize müteallik tabiî ... tamamile temin edilirken döviz ... sının nâzımı olan İstanbul ... Türk lirasının istikrarı İzmir'in ... dar sınıfları arasında derin ...

SON TELGRAFLAR

cenubî Amerika'da tayfun felâketi

Sendominik'te iki bin kişi öldü, şehrin yarısından fazlası harap olmuştur

Saint Domingue 5 (A.A.) — Tayfun felâketine uğrıyanlar tarafından mühim miktarda yiyecek ve ilâç talep edilmekte olduğundan hükûmet memurları gayet müşkül bir vaziyette kalmışlardır. Saint Domingue şehrinin etraf ile alâkası kesilmiştir. Şehir ahalisinin cümlesi felâketten müteessir olmuş ve şehrin yarısından fazlası harabe haline gelmiştir. Yerlilere ait evlerin cümlesi yer ile yeksan olmuştur. Memleket susuz ve ziyasız kalmıştır. Kıtlık tehlikesi baş göstermiştir. Reisicumhur M. Trujillo, Valinin mümessili ile görüşmüştür. Bütün Avrupa'lıların sağ ve salim olduk - ları kendisine bildirilmiştir. Maamafih sıhhiye teşkilâtının ve salibiahmerin âcilen muavenette bulunmalarına ihti - yaç vardır. İngiltere'ye ait olan Hindi Garbi'de kâin Dominica adasının mü - him bir kısmı hakkında malûmat yok - tur. Yalnız tayfunun 4 kişinin ölümü - ne sebebiyet vermiş ve mezruatı tahrip etmiş olduğu anlaşılmıştır. Adanın her tarafındaki yerlilere ait binalar yıkıl - mıştır. Bir çok gemilerin kaybolduğu zannedilmektedir.

Saint Domingue 6 (A.A.) — Ölülerin miktarı 2 bine baliğ olmuştur. Diğer bazı kimseler de sıhhî şeraitin fenalığından dolayı ölmektedirler. Seller mezarlığı istilâ etmiş tabutlar topraktan dışarı fırlamış ve cesetler su tarafından alınıp götürülmüştür. Binlerce halk şaşkın ve methuş bir halde serseriyane dolaşmaktadır.

Türkiye'de ecnebilerin ikamet şeraiti !

Ankara 6 (Telefonla) — Ecnebilerin Türkiye'deki seyahat ve ikametleri hakkındaki talimatname Hey'eti Vekilece tasdik edildi. Bu talimatnameye göre Türkiye'ye gelen ecnebiler, muvasalât - ları tarihinden itibaren ilk dahil ola - cakları yerde 24 saat zarfında muayyen olan beyannameyi doldurarak bulun - dukları mahallin polis karakoluna ve - receklerdir. Ecnebilerin indikleri otel, pansiyon sahip ve müstecirleri, gelen ecnebileri polise ihbar edeceklerdir. Türkiye'de 15 günden fazla kalmıyacak ecanibe ikamet vesikası verilmez. On - lara, beyannamelerini alan daire, tarih ve numarasını mübeyyin birer makbuz verecektir.

Türkiye'de 15 günden fazla kalacak ecanibe ikamet vesikası verilir. Türkiye dahilinde seyahat edecek ecnebiler için ayrıca seyahat vesikası verilmez.

Devlet müessesatile belediyelerin celbedecekleri mütehassıslar beyanname vermekten müstesnadır.

Ecnebiler kanunen menedilen ve hükûmetçe tayin edilen mıntakalara gi - remezler.

Banyo, eğlence ve turizm mahalleri için müşterek pasaportla gelen seyyahlar, polise beyanname vermeğe mecbur değildirler.

Müşterek pasaportla gelip te kafileden ayrılarak Türkiye'de kalmak ve yahut gezmek istiyen ecnebiler, umumî ahkâma tabi olur.

Müşterek pasaportla gelen seyyahların pasaportları Türk konsolosundan vize edilmemiş ise, pasaport kanunu mucibince, ilk çıktıkları iskelede vize muamelesi ikmal edilir. Bu suretle Türk iskelesine gelen seyyahların ayrı ayrı hüviyetlerini tetkik etmeğe ihtiyaç olmaksızın çıkmalarına müsaade olunur.

Ecnebi sermayesi amma nasıl?..

Yeni fırka, İsmet Pş. nın ve Cumhuriyet Halk Fırkasının siyasetini tenkit ve muahaza e - derken en ziyade, memlekete ecnebi sermayesi celbedemediği noktasında ısrar ediyor.

Gazi Hz. 1923 te İzmir İktisat kongresinde ecnebi sermayesi mes'elesine temas ederek aşağıya naklettiğimiz mütaleada bulunmuşlardı.

Fethi Beyefendi ile fikir arkadaşları, bu ecnebi sermayesi bahsinde, Gazi'nin işaret ve tesbit ettiği şekilde, sermaye teklif edildiği halde İsmet Pş. nın reddettiğini isbat etmelidir ki tenkitleri haklı olsun. Yoksa memlekete lâalettayin ecnebi sermayesi getirilmediğini söylemek bir fikir münakaşasından ziyade fırka mücadelesi olur.

İşte Gazi'nin 1923 İzmir kongresindeki mütaleaları:

«İktisadiyat sahasında düşünürken ve konuşurken zannolunmasın ki biz ecnebi sermayesine hasım bulunuyoruz. Hayır, bizim memleketimiz vasidir. Çok sây ve sermayeye ihtiyacımız vardır. Binaenaleyh kanunlarımıza riayetkâr olmak şartile ecnebi sermayelerine lâzım gelen teminatı vermeğe her zaman hazırız ve şayanı arzudur ki ecnebi sermayesi bizim sâyimize ve serveti sabitemize inzimam etsin, bizim için ve onlar için faydalı neticeler versin. Fakat eskisi gibi değil. Filhakika mazide ve bilhassa tanzimat devrinden sonra ecnebi sermayesi memlekette müstesna bir mevkie malik oldu ve ilmî manasile denilebilir ki devlet ve hükûmet ecnebi sermayesinin jandarmalığından başka bir şey yapmamıştır. Artık her medenî devlet gibi, millet gibi, yeni Türkiye dahi buna muvafakat edemez. Burasını esir ülkesi yaptıramayız.»

FIKRA:

Fuhuşla mücadele

Fuhş talimatnamesi çıkalı dört ay olmuş! Bu bapta salâhiyettar bir zat sabah gazetelerinden biri - ne uzun beyanatta bulunmuş!

Bu beyanata nazaran: 45 i mayısta, 78 i haziranda, 67 si tem - muzda, 42 si ağustosta olmak üzere (232) kadın mahkemeye verilmiş ve şehrin muhtelif yerlerinde şüpheli yerler nezaret altına alınmış, gizli randevü evleri kapatılmış!

Eskiden vesika almış fahişeler 300 kadar olup bunların ellisi tahtı tedavide imiş.

Demek ki 250 si icrayı san'at ve faaliyet ediyor! Bir şey değil!..

Bu yekûna 250 yi de ilâve edersek İstanbul şehrindeki fahişele - rin adedi 532 ye baliğ oluyor.

Hayret ve takdirden kendimi alamadım! Hakikaten insanın parmağı ağzında kalıyor!

Şu İstanbul, ne ahlâkı mazbut bir şehirmiş!.. Bir de İstanbul'a, «muhiti süflî», «kahbe Bizans», «tacirei facire», «bin kocadan arta kalan bivei bakir» derler.

Aşağı yukarı sekiz yüz binden fazla nüfusu olan bir şehirde topu topu 532 fahişe bulunması her cihetçe takdir ve iftihara lâyıktır! mı dersiniz?

Ben kendi hesabıma biraz dü - şünür gibi oldum. Cünkü sekiz yüz bin küsur nüfuslu bir şehirde topu topu 532 fahişe çıkması ne dere - ceye kadar doğrudur, mantıkidir, pek kestiremiyorum.

Ancak 532 fahişenin bilinebil - mesine ne mana vermelidir, neye hamletmelidir, mütereddidim!

(Ma - Ye)

Yeni Irak sefiri Naci Şevket B. in beyanatı

"Şark'ta medeniyet meş'alesi oldunuz. Sizi heyecanla takip ediyoruz „

Irak'ın Ankara sefiri Rauf Beyin, hükûmeti metbuası tarafından Tahran sefaretine nakli üzerine yerine tayin edilen Naci Şevket Bey evvelki gün Toros ekspresile şehrimize gelmiş ve Tokatlıyan oteline inmiştir.

Naci Şevket Bey memleketimizin yetiştirdiği Türk dostu bir diplomattır. Mumaileyh idadi tahsilini Bağdat'ta ikmal ettikten sonra 1909 senesinde İstanbul'a gelmiş ve 1913 te hukuk fakültesinden neş'et etmiştir.

Naci Şevket Bey dün bize şu beyanatta bulunmuştur:

«— Büyük ve mühim bir vazife ile tekrar Türkiye'ye geldiğimden dolayı çok bahtiyarım. Bundan 16 sene evvel bıraktığım İstanbul ile bugünkü İstanbul arasında içtimaî, iktisadî noktai nazardan çok fark gördüm.

Irak gençleri Türkiye'nin vücude getirdiği büyük siyasî, içtimaî inkılâpları çok samim bir alâka ile takip ediyor. Ve tarihin sayılı büyüklerinden olan Gaziyi hürmelte yad ve takdir ediyor. İnkılâbınız yalnız Irak'ta değil, bütün şark ve komşu milletleri tarafından heyecanla takip edilmektedir. Şunu söylemek isterim ki siz, Türk'ler Şark'ta medeniyet meş'alesi oldunuz, her türlü takdirlerin en büyüğüne lâyıksınız.»

Sefir Hz. bundan sonra iki hükûmet münasebatı hakkında demiştir ki:

— Türk-Irak münasebatı gayet samimî ve dostanedir. Ben hudutlar komisyonunun içtimaında Türk murahhası Bekir Lütfi Beyin: «Türkiye - Irak bir evde yaşıyan iki kardeştirler, fakat şimdi hayatlarını ayrı ayrı sahada arıyorlar. Ve bunun için ikisi de ayrı ayrı evlerde oturuyorlar. Bununla beraber gene kardeştirler, samimiyetleri bakidir ve hatta artmıştır.» Tarzındaki sözlerini her zaman hatırlar ve tasdik ederim.

İtimatnamemi henüz takdim edemiyeceğim. Çünkü Kral Faysal Hazretleri Avrupa'da seyahatte bulunuyorlar. Öyle zannediyorum ki birinci teşrin iptidalarında Irak'a döneceklerdir. Ve ben de o zaman itimatnamemi takdim edebileceğim.

Umumî iktisadî buhran her memlekette olduğu gibi Irak'ta da bir çok elim neticeler tevlit etmiştir. Bu hususta bir İngiliz mütehassısının hazırladığı rapor hareketimden 15 gün evvel terceme edilerek neşrolundu ve hükûmet tarafından da lâzım gelen tertibat alındı.

Maamafih son iki ay zarfında Irak'ın başlıca istihsalâtı olan hububat ihracatı hararetli bir suretle başlamıştır. Bu memleketin iktisadî vaziyetinin düzelmesine biraz olsun yardım etmiştir.»

Hudut hâdiseleri

Naci Şevket Bey muharririmizin son hudut hadiseleri hakkında sualine şu cevabı vermiştir:

« — Hudutta hükûmetimiz ve memurlarımız Türkiye ile münasebatı dostanemizi idame için her türlü tertibatı almaktan fariğ olmuyorlar. Ankara'da imzalanan Türk - Irak - İngiliz hudut mukavelenamesi tatbik ediliyor. Hudut komisyonu her altı ayda bir kere bir defa **Türkiye toprağında, bir kere de Irak** toprağında hudut komisyonu içtima ediyor. Şimdiye kadar sekiz içtima oldu. Ben ilk iki içtimada bulundum. Komisyon altı ay zarfında hudut üzerinde vukua gelen hâdiseleri tetkik ve lâzım gelen takibatı yapmaktadır.

Şimdiye kadar yapılan içtima her iki hükûmet için çok iyi neticeler vermiştir.

Hudut komisyonu içtimaları mezkûr mukavele cari olduğu müddetçe devam edecektir. Komisyon 2 Türk ve 2 Irak murahhasından terekküp etmektedir.

Sureti umumiyede söyliyebilirim ki Irak hükûmeti bu son hâdiseler esnasında Türk - Irak hududunda hiç bir şey olmamasını temin için şiddetli emirler verdi ve tertibat ittihaz etti. İki hükûmet arasında iktisadî münasebatın inkişafı için ilk fırsatta hükûmetinizle temasta bulunacağız.

İngiliz - Irak muahedesi

30 haziranda İngiltere - Irak arasında bir muahede aktedildi, fakat meclisin tatil devresi olduğundan parlâmentoya arzedilemedi.

Mukavele teşrinisanide meclisi meb'usana arzedileceğinden o tarihten itibaren mer'i olacaktır. Hükûmet Londra mukavelenamesinin imzasından sonra meclisi feshederek halktan yeniden intihabat icrasını istedi. Hali hazırda intihabat devam etmektedir. Bir aya kadar bitecektir.»

Naci Şevket Bey bu hafta içinde Ankara'ya gidecektir.

HEM NALINA HEM MIHINA

Boks ve istavroz!

Memleketimizin en kıymetli boksörü, Galatasaray'lı Kemal, Romanya şampiyonundan sonra Yunan boks şampiyonunu da döverek büyük bir muvaffakiyet kazandı. Kendisini tebrik ederim.

Gazetelerin yazdığına göre Yunan'lı boksör, maça başlamazdan evvel, ringte istavroz çıkararak Hazreti İsa'dan istiane etmiş, fakat Hazreti İsa, «sana bir yumruk vurana öteki yanağını da uzat!» Diyecek kadar sulh ve müsalemet atraftarı,nıza ve mücadele aleyhtarı bir peygamber olduğu için, bu döğüşen hristiyanı himaye etmedi.

Yunan'lı boksörün bu dindarlığı, bana sahneye çıkmadan evvel kolis arasında üç defa istavroz çıkaran İspanyo rekkaselerini hatırlattı. Göbek atarken Hazreti Merye - m'in oğlundan muvaffakiyet te - menni etmekle ringte istavrozdan muvaffakiyet beklemek hayli gariptir.

Yunan şampiyonu, Kemal'den dayağı yemeden evvel Fener'e gidip başpapasın elini öptü, duasını aldı mı acaba? Kemal'le intikam maçı takarrür ederse Patrikanede bir ayini ruhanî yaptırdıktan sonra maça çıkması daha muvafık olur, sanırım.

***

Farz!

Küprü parası kalktıktan sonra köprünün iki başında dört tane güzel ve beton köşk İstanbul Belediyesine miras kaldı. Bunlar tayyare piyanko bileti satış mahalli oldu; fakat köprünün üstünde o sakil kulübeler, halâ duruyor. Bilet satacak baska yer yokmuş gibi köprünün üstüne musallat edilen bu çirkin kulübelerin kaldırılmaları artık farzolmuştur. Belediye, artık şu farizeyi ifa etse...

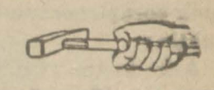

Tayyareci Kost

25 bin dolar mükâfat alacak

Sallas 5 (A. A.) — Tayyareci Costes ile Bellonte, Nevyork'u Dallas'tan ayıran 2140 kilometrelik mesafeyi 11 saat 35 dakikada katetmişlerdir. Tayyareciler Dallas'ta hararetli bir surette karşılanmışlardır. Hemen Nevyork'a dönmek ve Amerika dahilinde bir devir seyahati yapmak niyetindedirler.

Paris - Dallas seferini muvaffakiyetle yapacak olan tayyarecilere 25 bin dolar mükâfat vadeden miralay Fastewood, eliyevm Londra'da bulunmaktadır. Miralay, vadettiği bu mükâfatı 2 Fransız tayyareciye ister Paris'te, ister Nevyork'ta vermeğe hazır olduğunu beyan etmiştir.

Ücretle müstahdem memurların harcirahları

Ankara 5 (Telefonla) — Mülhak bütçeler, inhisarlar ve sermayesinin yüzde ellisi devlete ait müesseselerde ücretle müstahdem bulunanların harcı rahlarının yevmiye ve şehriye ücretlerinin tutarı hangi maaşa tekabül ediyorsa o dereceden verilmesi temin edilmiştir.

Millet mektepleri teşrinisanide açılacak

Ankara 5 (Telefonla) — Millet mektepleri 1 teşrinisanide açılacak ve 4 ay devam edecektir. Şimdiye kadar muhtelif yerlerde 1020 Halk okuma yurdu açılmıştır.

Ankara'ya giden Rus tayyareleri

Ankara 6 (Telefonla) — Bugün saat 16 da Rus tayyareleri şehir afakında müteaddit uçuşlar yaptılar.

İran'da kolera

Tahran 5 (A.A.) — Kelatta kolera çıktığı bildiriliyor. Diğer şehirlerde yeni bir vak'a olmamıştır.

M. Çiçerin tekaüt edildi

Kovno 5 — Sovyet hükûmeti 10 sene müddetle Hariciye umurunu tedvir eden Çiçerin'e azami tekaüt maaşı olan 350 ruble, yani ayda 350 Türk lirası tahsis etmiştir. Çiçerin'in sıhhati fenadır.

Bulgar ordusunda casus teşkilâtı bulundu

Sofya 5 (A.A.) — Ordu'da casusluk yapıldığına dair elde edilen bazı emmareler üzerine girişilen tahkikat esnasında bir mülâzim ile karşılaştırılan miralay Marinonpiski bu muvaceheyi müteakip hemen intihar eylemiştir. Devam etmekte olan tahkikattan şimdiye kadar çıkan neticeler hakkında makamatı alâdesince büyük bir ketumiyet muhafaza edilmektedir. Zabitler ve memurlar arasında bir çok tevkifat yapıldığı hakkındaki heyecanamiz şayialar tamamen asılsızdır.

1 teşrinsani

Meclis açılınca neler olacak?

Ankara 6 (Telefonla)— Meclisin küşadını takip eden hafta içinde İsmet Pş. Hz. taamül veçhile, tatil devresi esnasındaki hükûmetin faaliyetini izah edecektir. Karşı fırkanın, bu münasebetle Mecliste ilk tenkidatta bulunacağı anlaşılıyor.

Arjantin'de

Kanlı nümayişler oldu, 2 kişi öldü

Buenos Ayres 5 (A.A.) — Reisicumhur muavini tarafından neşredilen bir emirname ile hükûmet merkezinde tabii vaziyetin avdeti imkânını temin etmek ve ahaliyi endişeden kurtarmak maksadile bir ay örfi idare ilân edilmiştir. Yüksek mektepler talebesi tarafından dün akşam yapılan nümayiş esnasında 2 kişi ölmüş, 30 kadar kimse yaralanmıştır. Talebeler, Reisicumhurun sarayına doğru ilerlemek istemişler fakat, karşılarında zabıta memurlarının vücude getirdiği manialarla ve bunların arkasında Reisicumhur İrigoyen'in hararetli taraftarlarını bulmuşlardır. Polis efradı nümayişleri dağıtmağa muvaffak olmuşlardır.

Nacion gazetesinin verdiği bir habere göre, kabine azası M. İrigoyen ile görüştükten sonra hükûmetin müşterek istifasını kendisine vermişler ve memleketin menfaati namına kendinin de Reicumhurluktan istifa etmesini istemişlerdir. M. İrigoyen'in bu talebi kabul etmediği söylenmektedir. Vaziyet çok gergindir. Tiyatrolar ve başlıca sokaklar bomboş bir vaziyette bulunmaktadır.

Buenos Ayres 6 (A.A.) — Reisicumhurun hukuk ve vaziyetini reis vekiline tevdi etmeğe karar verdiği haberinin şayi olması üzerine şehrin başlıca caddelerinde bir takım kargaşalıklar olmuştur. Bu haber esasen beklenilmekte idise de süyuu heyecanlı bir tesir yapmaktan hâli kalmamıştır. Bu hemen hemen bütün gazetelerin bulundukları binaların yakininde bir takım dövüşmeler olmuş ve gazetelerin telefon telleri birdenbire kesilmiştir. Şiddetli bir sansör konulmuş ve sokaklarda içtima menedilmiştir.

Halıcılık mütehassısı getirilecek

Ankara 6 (Telefonla) — Halıcılığın ıslahı için bir mütehassıs celbedilecektir.

İzmir'de dünkü vaziyet

(Birinci sahifeden mabaat)

olan şayialar dağru değildir.

Ölen çocuğun babası

Dün ölen mektepli Necati Efendinin babası İsmail Efendi, gece Fethi Beyi ziyaret etmiştir. Fethi Bey de kendisini teselli eylemiştir. İsmail Efendi, Fethi Beyin vermek istediği yüz lirayı almamıştır.

Fethi Beyin yeni beyanatı

Fethi Bey, yeni beyanatta bulunarak demiştir ki:

«— Vatandaşların, gayenin yüksekliğini daima göz önünde bulundurarak huzur ve sükûndan ayrılmamalarını ve zabıta kuvvetlerinin verecekleri işaretlere derhal tebaiyvet etmelerini bilhassa rica ederim. Bir gencin vefatı, bir takım vatandaşların yaralanmasile neticelenen hâdiseve kalbim sızladı. Fikir mücadelelerinin bu gibi hâdiselere meydan vermeden inkişaf etmesi, memleketin menfaatleri ve hakikî hüviyyet icabatındandır.»

Yeni fırkanın İzmir merkez hey'eti

Yeni fırkanın İzmir merkez hey'eti, bugün kesbi kat'iyyet edecektir. Tüccardan Hoca zade Ahmet Remzi, Bevzade Salâhattin, doktor Abdi Muhtar, operatör Esat Beylerin merkez hey'etine girecekleri anlasılıyor. Zeynel Besim ve İsmail Hakkı Beyler, gazetelerile yeni fırka hakkında çalışacaklardır.

Mutemet Salih Beyin vaziyeti

İzmir 6 (Sureti mahsusada giden muharririmizden) — Hizmet ve Yeni Asır gazeteleri, bugünkü nüshalarında, C. H. Fırkasını tenkit ederek İzmir mutemedi Salih Beye şiddetle hücum ediyorlar.

Kendisile görüştüğüm Salih B., dünkü hâdise esansında Türk Ocağında bulunduğunu, ocağa gelenlerin cocuklar ve Kürt'ler ve polisçe tahtı zanda bulunanlar olduğunu söyledi.

Salih Bey, H. Fırkasının belediye intihabatını kazanması muhakkak olduğunu, S. Fırkanın İzmir'de tutunamıyacağını, halkın Fethi Beyin sözlerini yanlış anlıyarak vergilerin hemen kaldırılacağını zannettiklerini, vergilerin tenzil edileceğini söyliyen Fethi Beyin hükûmet basında bulunmadığı gibi henüz meb'us da olmadığını ve galiba bu gidişle olamıyacağını da ilâve etti.

H. Fırkasının faaliyeti

İzmir 6 (Sureti mahsusada giden muharririmizden) — H. Fırkasının İzmir mıntaka müfettişi Zühtü B. faaliyette bulunarak büyük bir ekseriyet tutan işçinin fırka ile alâkalarını takviyeye çalışıyor.

Mülhakattan gelenler, hep İzmir palâs'ta bulunuyor.

Son hâdisenin tebarüz ettirdiği memnuniyetsizliğin sebebi, istihsalât rekoltesinin azlığında aranabilir. Hükûmet partisinin müstahsile geniş bir yardımla vaziyete hâkim olmakta devam edebileceğine şüphe yoktur.

Salih Beyin fırka mutemetliğinden affı zaten evvelce takarrür etmişmiş. Bu kararın tatbiki tabii pek muvafık olacaktır. H. Fırkasının çalışan tabakadan iyi elemanlar seçip harekete gelmesine intizar olunuyor. Asıl tutulması şart olanların, büyük işçi kütlesi olduğu, nümayişçilerin kâmilen amele ve yarı yarıya yeni yetişen gençler olmasile tezahür ediyor. Aşağıdan yukarıya çalışmak kütle içinden unsur bulmak gidilecek yolların en doğrusu ve en kısası addolunuyor.

Zühtü B. in beyanatı

Halk Fırkası müfettişi Zühtü B. uzun beyanatında dedi ki:

«— İzmir halkı temiz ve nezihtir. Muhit fırkamıza tamamen bağlıdır. Nezaketleri fırkamıza taarruza müsaade etmez. Her yerde olduğu gibi fırsattan istifade etmek istienler olabilir. Dünkü hâdise de böyle olmuştur. Yeni fırka etrafında propagandacılar var. Bunlar içinde memleketin iyi tanınmış zevatı olduğu gibi bunların malûmatı haricinde yeni fırka için çalışıyorum. Diye fenalık yapanlar da vardır. İşte bunların tahrikâtı ile toplanan 300 kişi H. F. na, Anadolu gazetesine vaki tecavüzleri yapmışlardır. Hâdiseden Fethi Beyin müteessir olduğu şüphesizdir. Ne o, ne de biz bu kabil tezahürlere istinat edemeyiz. Halk Fırkasının taşlanması Fethi Bey ve arkadaslarının hatırından bile geçmezdi. Fethi Bey buraya fikir için gelmiştir. Nutkunu söylüyecektir. Şüphesiz beraber çalışacak nezih arkadaşları tayin edecek bir fikir karşılığı meydana gelecektir. Fırkamızın vazifesi kanunları hâkim kılmak, yaptığımız inkılâp eserlerine el uzattırmamaktır. Çirkin propagandalar inkılâbı müteessir edebilir.

Dün tezahürat yapanlar içinde şüpheli eşhas bulunduğunu polis tesbit etti. Halk fırkasından koğular da bu meyandadır. İzmir muhiti hâdiselerden çok müteessir olmuştur. Mülhakatten hey'etler geliyor. Telgraflar alıyorum. Dünkü Bahri baba içtimaı bu arzu ile yapıldı. Gazi Hazretlerinin Halk fırkasından ayrılıp yeni fırka riyasetine geçtiği şayialarını tekzip için yapılmış, hakikat yüksek sesle söylenmiştir. Bu nümayiş değildir. Fethi Beyin nutku ile bir alâkası yoktur. Fırkamız Fethi Beyin istikbalinde halkı serbest bırakmıştır. Yoksa bugün daha muazzam tezahürat yapabilirdik. Bunu her zaman yapacak kadar kuvvetliyiz. Bilâkis mukabil tezahüre bizazt mani olmuşuzdur. Bahri babada «yaşasın Fethi Bey» diye bağıran üç kişi vardı. Bütün mülhakatta vaiyete hâkimiz. Bütün kazalar nüfusu bize candan bağlıdır. Aralarında beş on kişi yenilere geçebilirler. Serbest Fırkanın İzmir ve mülhakatında kat'iyyen ekseriyet ekseriyet temin edemiyeceği mu - hakkaktır.» Dedi.

Meclis Reisi

Bugün Balıkesir'den ayrılıyor

Balıkesir 6 (Hususî muhabirimizden)— Bugün, Balıkesir'in kurtuluş bayarmı, hararetli tezahüratla tes'it edildi. Şehir, sürur içindedir. Bu akşam Türk Ocağı tarafından Meclis Reisi Kâzım Paşa şerefine bir müsamere tertip edildi. Müşarünileyh şerefine bu gece ayrıca Ocakta çay ve Halk Fırkası tarafından da mükellef bir ziyafet verilmiştir.

Kâzım Pş. Hz. yarın şehrimizden hareket edeceklerdir.

Cumhuriyet— Bugün Balıkesir'den hareket edecek olan Meclis Reisimizin İstanbul'a mı, yoksa İzmir'e mi gidecekleri hakkında da telgrafta maatteessüf kayıt yoktur.

Dr. Azlz Fikret Bey

Seyahatten avdet etmişlerdir.

AKİT

Posta ve Telgraf müdiriyeti memurlarından Halit Beyin kerimesi Semiha Hanımla Güzide bahriyecilerimizden Kavaklı Eyüpağa zade Nezihi Beyin akitleri icra kılınmıştır. Tarafeyne saadetler temenni eyleriz.

Hikâyeler

Tasarruf

Vapurda, gazetenin ilân sahifesine göz gezdirirken yanımdaki arkadaşım birden sinirlenerek haykırdı:

— Kapa Allahaşkına!

— Neyi?

— Gazeteyi kapa.

Baktım ciddî... Gazeteyi katladım, cebime soktum:

— Peki ne var?

— Tenzilât, kelepir, ucuzluk, fırsat, kat'î tasfiye, mevsim dolayısile fiatlarda tenzilât, dairelerimizin ilgası dolayısile tasfiye, terki ticaret dolayısile malların elden çıkarılması; hangi birini saayım sana? İşte bu çeşit ilânları gördüm mü, deli divane oluyorum, ifrit kesiliyorum. Neden mi anlatayım.

Arkadaşım bir sigara tellendirdi:

— Günü gününe hatırlıyorum. Bir gün kânunuevvelin ilk perşembesi idi. Akşam yorgun argın eve dönmüştüm. Gazeteleri masamın üzerine attım, soyunmağa başladım. Karım gazeteleri almış, birer birer bakıyordu. Birden bir çığlık kopardı. Korkumdan bir karış sıçradım:

— Ne var? Ne oldu?

Karım, gazeteyi gözüme dayadı:

— Bak!

Alık alık bakıyordum, parmağı ile gösterdi:

— Oku!

Zıddına gitmeğe gelmez, çaresiz okudum:

Emsalsiz fırsat

«Ticaretanemiz, gördüğü fevkalâde rağbet ve teveccühe küçük bir mukabelede bulunmağa karar vermiş olduğunu muhterem müşterilerine arzeder.

Ticaretanemizden bir çift ipek çorap alan zevata yüzde on tenzilât yapılacaktır. Eğer bu zevat ayrıca iki ahbabını da takdim edecek olurlarsa kendilerine bir çift ipek çorap meccanen hediye edilecektir.»

Arkadaşım yüzüme baktı:

— Gördün mü, nasıl ezberimde kalmış? Karım, sevincinden ellerini çırpıyordu:

Artık israfımdan şikâet etmiyeceksin... Bedava ipek çorap temin ettim.

Ben susuyordum. O gece sofrada, odada, yatakta hep bu ucuz, bedava çorap hikâyesini konuştuk. Karım hararetli hararetli anlatıyordu:

— Evvelâ Şaziye'yi, Faika'yı davet ederim, onlarla birlikte gideriz. Sonra Şadiye'yi, Nemika'yı davet ederim, böylece bedavadan yarım düzine çorap kazanırım.

Krım derhal faaliyete geçti; ahbaplarına tezkereler uçurdu. Çay takımları hazırlandı. Semaver parlatıldı. Örtüler, peçeteler yıkandı, ütülendi.

Evin içindeki hareket benim rahatımı, huzurumu kaçırmıştı; fakat hiç renk vermiyor, sesimi çıkarmıyordum. Karım vaziyetten gayet memnundu. Geveze kuşlar gibi cıvıldıyordu :

— Mükemmel, kocacığım... Muvaffak oldum oluyorum ve daha da olacağım.

Naçar ben de sevinmiş görünüyor, gülümsüyordum:

— Çok güzel! Âlâ, enfes! Mükemmel!..

Bu hararet, bu faaliyet bir ay kadar devam etti. Karım, nihayet yorulmağa başlamış gibi idi. Ben ayni sükûtu muhafaza ediyordum.

Karım, hemen her gün tekrarlıyordu:

— Ben zaten müsrif kadın değilim amma şimdi tamamile muktesit oldum! Tasarruf başka şey!

Ay sonunda bakkalın, köşedeki pastacının, kolacının pusulaları geldiği zaman bende şafak attı.

Şeker, çay, bisküvi, pasta, pötifur, şokolâ, bonbon, neler yok, neler yok!

Yekûnlara baktıkça gözlerim kararıyor, beynim uğulduyor, ağlamaklı oluyordum. Karımın ahbaplarına çektiği ziyafetlerin masrafile ferah ferah en âlâsından üç, dört düzüne çorap alınabilirdi.

Boynumu büktüm, dalkese oldum, hesapları gördüm.

İçimde bir düğüm vardı. Karım bir müddet avunmuş, eğlenmişti. Nihayet kendisine sordum:

— Bari çoraplardan memnunsun ya?

Yüzünü istikrahla buruşturdu:

— Çok bayağı, adi cinsmiş! Hepsini aşçı kadına verdim!

MAHMUT YESARİ

İzmir hâdiseleri

(*Baş makaleden mabait*)

böyle hareket etmek adeta mecburî idi. O bir taraftan çok iyi iş olmakla beraber diğer taraftan dahilî ve haricî bazı tenkitlere zemin teşkil eden bu mes'elede vaziyeti izah etmeli idi, ve bu izahın en iyi yapılacağı yer de Sıvas istasyonu idi.

S. C. Fırkası lideri henüz Meclise dahil olmıyan ve binaenaleyh işin şimdiki safhasında henüz hükûmete geçmesi mevzuu bahis bile olmıyan bir zat olduğuna göre mes'ul bir adamın umumî bir mahalde açık olarak verdiği izahata ayni şekil ve şerait ile cevap vermek için İzmir'e kadar gitmesinin biraz yerinde olmıyan bir iş gibi görülmemek imkânı yoktur. Bu hususta kanunî bir memnuiyet olmasa bile bu hareketi hayat işlerinin kendiliğinden müesses alelâde kaideleri ile telif etmek kolay değildir. Fethi Bey verilecek cevaplarını şimdilik gazetelere beyanat vermek veya bu kadar şatafatlı olmasına lüzum olmıyan diğer vesilelerden bilistifade söz söylemek gibi suretlerle verebilirdi, ve asıl münakaşayı ise inşallah meb'us intihap olunarak dahil olacağı B. M. Meclisinin kürsüsüne saklıyabilirdi. Harekette şüphesiz hakikî hiç bir lüzumu olmıyan bir istical vardır. Her yiğitin bir yoğurt yiyişi olsa bile intihap olunan şeklin asla doğru olmadığı noktasında musırrız.

Fethi Bey iktisadî ve malî tenkitlerindeki şekillerin de demagojiye pek müsait olduğu noktasına - bilhassa İzmir hâdiselerinden sonra - bizzat Fethi Beyin nazari dikkatini celbetmek faydasız değildir. Fethi Bey vergileri ağır buluyor. Olabilir. Fakat bu ifade ikinci elde vergi alınmıyacak şekline kolayca kayıyor. Fethi Bey memlekete hariçten sermaye getirmek lüzumu etrafında söz söylüyor. Biz de beraberiz. Fakat bu söz nerede ise yeni fırka memlekete bedava para verecek cereyanına götürülüyor. Eğer Fethi Bey fırkasının müdür heyeti vaziyeti sıkı bir kontrol altında bulundurmazsa bilâhara pek çok İzmir hâdiselerine sebebiyet vermenin mes'uliyeti ateşlerinden bizzat kendisi müteessir ve muztarip olacaktır. Demagoji ile siyaset yapılamaz. Hakikî fırka tıpkı kendisi hükûmette imiş gibi dikkatli olmağa mecburdur.

C. H. Fırkası İzmir teşkilâtının hatalarına gelince biz bu hataları Fethi Beye henüz İzmir'e gitmeden yapılmış bazı tedbirlerle ilk tezahürlerden sonra alelâcele yapılmasına her nedense lüzum görülmüş olan yarım tedbirli pek noksan mukabil nümayiş hareketlerinde görüyoruz. Fethi Bey İzmir'e gider, nasıl karşılanırsa karşılanır, nutkunu söyler, döner gelirdi. C. H. Fırkasının bu münasebetle göstereceği gayret belki yalnız kendi teşkilâtına dahil cemaat efradı arasındaki ahengi takviyeden ibaret olurdu.

Her hal ve ihtimale karşı hazır bulunmakta mahallî hükûmetinin de biraz gafil avlanmış olduğunu sölersek son İzmir hâdiselerini esbabı itibarile telhis etmiş oluruz. Temenni edelim ki fırka hayatı itibarile bundan sonrasında olsun bu türlü kusur ve noksanlara meydan vermemiş olalım.

YUNUS NADİ

Bir sinema heyeti şehrimize geldi

8 Amerika'lıdan mürekkep bir sinema hey'eti şehrimize gelmiştir. Hey'et muhtelif memleketlerde meşhur adamların sesli filimlerini alarak Amerikan mekteplerine göndermektedir. Romanya'dan da Kral Karol'un filimlerini almıştır.

Lâvrens Tahran'da

Meşhur İngiliz fitnecisi Lavrens'in Tahran'da bulunduğunu ve İngiltere sefaretine misafir olduğunu Tahran gazetelerinden (Şafaki sürh) yazıyor.

İzmir'deki kanlı hâdiseler mütemmim tafsilât!

İzmir'de bulunan muharririmiz, evvelki günkü hâdiseler hakkında yeni ve etraflı tafsilât veriyor

İzmir 6 (Sureti mahsusada giden muharririmizden) — Fethi Beyin istikbalinde tezahüratta bulunan bazılarının bayrak asmalarına mümaneat edilmesinden başlıyarak devam eden müessif hâdiselere ait tafsilâtı aynen bildiriyorum.

Bahribaba'daki miting

Fethi Beyin buraya muvasalât ettiği günün gecesi, İzmir Halk Fırkası merkezinde kalabalık bir içtima yapılmış ve ertesi günü Bahribaba parkında mukabil tezahürat icrasına karar verilmiştir. İçtimada Fırka müfettişi Zühtü, İzmir mutemedi Salih Beylerle taşradan gelen mutemetler, bazı meb'uslar bulunmuşlardır. Zühtü Bey, kendisile görüşen gazetecilere: «Arkadaşlar İzmir'in hakikî hissiyatını göstermek istediler. Taraftarlarımıza haber gönderildi. Bahribaba parkında toplanılacak. Vaziyeti, parka gidiniz, görürsünüz» demiştir. Bu tavsiye üzerine dün Bahribaba parkına gidenler, bidayette orada cuma gününden istifade edenlerden maada takriben elli kişinin toplandığını görmüşlerdir. Fakat çok geçmemiş, akın halinde, önlerinde davul zurna olduğu halde halk gelmeğe başlamış 6-7 bin kişi toplanmıştır. Bu meyanda otomobillerle Manisa gibi yerlerden gelen yüzlerce Halk Fırkası mensupları da bulunuyorlardı. Eski. Ahenk Başmuharriri Şevki Bey, toplananlara hitaben irat ettiği nutukta, İsmet Paşa hükûmetinin muvaffakiyetlerinden bahsetmiştir. Bu sırada kalabalık arasına karıştıkları anlaşılan mukabil tarafa mensup adamlardan biri:

— Yaşasın Gazi, yaşasın Fethi Bey, diye bağırmış, bir çok sesler ayni avazeyi tekrar etmişlerdir. Bu hal nümayişin ahengini ve tesirini ihlâl etmiştir.

Nutkuna devam eden Şevki Beyin sözleri mütemadiyen muhalif partiye mensup adamlar tarafından kesiliyordu. O, yaşasın Halk Fırkası, dedikçe «yaşasın Fethi» mukabelesi yükseliyordu.

Nutuktan sonra kafile İzmirpalâs'a doğru rıhtıma ilerlemiştir. Fakat kafile, Fethi Bey taraftarlığı edenlerin maksadı mahsus ile kendi aralarına karışmalarının vaziyeti bozduğunu görmüş İzmirpalas'a kadar gitmeden pasaport mevkiinde dağılmıştır. Halk Fırkasının nümayişi tertibinde idaresizlikler vuku bulmuş olduğunu kaydetmek lâzımdır.

(İzmirpalâs) önünde başlıyan nümayiş...

Halk Fırkasının tertip ettiği mukabil nümayişe iştirak edenler bu suretle dağılırken, İzmirpalâs önünde Fethi Bey lehinde tezahürata devam eden bir kütle hareket etti ve yolda gittikçe kesifleşerek saat beşe doğru Kemeraltı'nda kadar ilerledi.

Halk fırkası merkezi önünde

Bu kalabalık Halk Fırkası merkezinin önüne gelince «Biz Halk Fırkasını tanımayız, yaşasın Fethi Bey» diye haykırmıştır. Halk Fırkası erkânı, binanın balkonuna çıkarak buna «yaşasın Halk Fırkası» diye mukabelede bulunmuşlar ve el çırpmışlardır. Bu sırada balkonda fırka müfettişi Zühtü, İzmir mutemedi Salih, Karşıyaka'nın eski belediye reisi Fikri, sıhhiye müdürü Lûtfi, polis kısmı idarî reisi İhsan ve Tayyare Cemiyetinden Şevki Beyler bulunuyorlardı. Halk, yaşasın Fethi Bey, diye bağırmakta devam ederken, yeni bir hareket olmuş, kafileden ayrılan bir kısım fırkanın içine hücum ederek fırka erkânını dövmeğe kalkışmıştır. Fakat tam zamanında yetişen polis ve jandarma kuvveti, hâdisenin büyümesine mâni olmuştur.

Bu sırada Beyler sokağı, bir ucundan öteki ucuna kadar müthiş bir kalabalıkla dolmuştu.

Anadolu matbaasındaki kanlı hâdisenin tafsilâtı

Halk Fırkası binasındaki bu hâdiseyi yapanlardan bir kol ayrılarak, bir gün evvel «Fethi Beyi sarhoşlar, baldırıçıplaklar ve satın alınmışlar karşıladı» yollu şiddetli neşriyat yapan Anadolu gazetesi idarehanesine doğru ilerlemiştir.

Bu sırada matbaanın önünde dört müsellâh jandarma, tahrir müdürünün odasında komiser Hâzım Bey, bir komiser muavini ve gazetenin bütün mensubiyni ile İstanbul gazetecilerinden iki arkadaş bulunuyordu.

Biraz evvel, 20-30 kişilik bir kafile matbaaya gitmiş, Serbest Fırkaya muarız neşriyat yapmıyacağına dair orada bulunan muharrirlerden Nuri Beye yemin ettirmişti.

Nümayişçilerin tekrar matbaaya gelmeleri ihtimalini gören «Anadolu» tahrir hey'eti, telefonla vaziyetten zabıtayı haberdar etmiş, bunun üzerine ihtiyaten bu polis ve jandarmalar gönderilmişti. Tahrir odasında bulunan komiser, mütemadiyen telefonla görüşerek nümayişçilerin hükûmet dairesini geçtiklerini, Kemeraltı'na saptıklarını

alıyordu.

Tahrir odasında bulunan gazeteciler, bu sırada icabında saklanacak yer var mı, diye birbirlerine soruyorlar ve lâtife ediyorlardı. Bir aralık tahrir müdürü Talât Bey pencereden bakmış:

— Geliyorlar, demiştir. Komiser, tekrar telefona sarılmış!

— Geldiler, hemen imdat gönderiniz, emrini vermiştir. Komiser muavini de, bu sırada merdivenleri atlıyarak aşağıdaki jandarma ve polislere «sokmayın!» emrini veriyordu. Bunun üzerine kapının önündeki polisler ve jandarmalar, hep birden yaklaşmakta olan kalabalığa şu emri vermişlerdir:

— Yaklaşmayın!

Halk durmuş, biraz gerilemiş, içlerinden biri oradaki helvacı dükkânının camına çarpmış, cam büyük bir şangırtı ile kırılmıştır. Şangırtıyı işiden matbaadakilerden biri:

— Eyvah mahvolduk.

Diye haykırmış, bu sırada kalabalıkta yeni bir hareket olmuş, taşlar atılmağa başlamış, polis ateşe hazırlanmıştır.

Bu sırada ilk silâh patlamış, bunu oradaki polislerle jandarmaların havaya endahtları takip etmiş, vaziyet karışmıştır. Halk, taş atmakta devam ediyordu. Atılan silâhlardan 14 yaşında Necati isminde bir mektepli ölmüş, 19 yaşında Yusuf oğlu Mehmet, 24 yaşında Nuri oğlu Mustafa, 28 yaşında Nuri oğlu Hafız Ali ve 20 yaşında Zekeriyya ağır yaralanmışlardır.

Ayrıca hamurkâr Hüseyin, Ahmet ve diğer bir genç hafif yaralanmışlardır. Bir polis de, yüzüne isabet eden taşla yaralanmış, kanlar içinde matbaaya girmiştir.

Komiser, imdat, diye telefona yapışıyor, fakat cevap veren olmıyordu. Oradakiler, telefon telinin nümayişçiler tarafından kesildiğine hükmettikleri dakikada dışarıdaki polisler ve jandarmalar da içeriye girerek kapıyı sürmeliyorlar, kurşunumuz kalmadı, diyorlardı. Halk, taşlamakta devam ederek kapıya yaklaşmıştı. İçerdekiler, tavansız çatıdan ibaret sakaftaki pencereden düşe kalka dama çıkamağa çalışıyorlardı. Güç halle dama çıkanlar, bitişik dama, oradan bir müskirat imalâtanesinin damına geçmişler, içerdeki adamlara seslenmişler, on metre irtifaında getirilen merdivenle imalâthaneye inmeğe muvaffak olmuşlardır. Gazetecilerden biri, orada hemen telefona sarılarak İzmirpalâs'ta Fethi Beyi bulmuş, vaziyeti anlatmış, gelmesini rica etmiştir. Fethi Bey:

— Şimdi geliyorum, cevabını vermiştir.

Tam bu sırada merkez kumandanının idaresinde bir asker kuvveti yetişmiştir. Kalabalık, askeri görünce:

— Yaşasın Gazi, yaşasın asker, diye haykırmış, merkez kumandanına, silâh attılar, içimizden bir mektepliyi şehit ettiler, demişlerdir. Merkez kumandanı ve oradaki jandarma mülâzımı mülâyemetle kalabalığı dağıtmış, ağır yaralılar memleket hastanesine nakledilmiştir.

Ölen zavallı çocuk

Nümayişçilerden bir kısmı, ölen çocuğu İzmirpalâsa götürerek:

— Fethi, al, emanetini, demişlerdir.

Fethi Bey, kalbi sızladığını, Cumhuriyeti sevenlerin taşkınlık yapmamalarını söylemiştir. Makineleri işe yaramıyacak bir hale getirilen (Anadolu) gazetesi bugün intişar etmemiştir.

Halk fırkası mahfelinin camları taşlandı

Diğer bir nümayişçi kafilesi de, Halk fırkası mahfelinin önünden geçerken binanın camlarını taşlamışlar ve lâvhasını sökmüşlerdir. Bu sırada Fuça mutemedi hafif yaralanmıştır. Bu hâdise esnasında Adliye Vekili de mahfelde bulunuyordu. Hemen jandarma yetişmiş, mahfel muhafaza altına alınmış, nümayişçiler itfaiye arözözlerinden de istifade edilerek dağıtılmıştır.

Halk fırkasının otomobili de, nümayişçiler tarafından parçalanmıştır.

İzmir Valisinin beyannamesi

İzmir Valisi Kazım Pş. şu beyannameyi neşretmiştir:

«Halkın bayrak keşide edeceği günleri kanun ve Heyeti Vekile kararı tesbit etmiştir. Hükûmet vazifesini yapmıştır, başka yapılmış bir muamele yoktur. Bayrak asmak ve astırmakta tahrik ve icbar edenler vardır. Polis bununla da meşgul olmuştur. Bu esnada müşteki olanlar varsa usulen şikâyet ve müracaat eylemeleri pek tabiidir.

Fethi Beyin istikbali esnasında rıhtımda grup haline tesadüf edilen ve ötedenberi polisin dikkatini celbetmiş olan müteaddit kimselerin tezahüratta bulunurken, polisi tahkir eylemeleri ve birini denize yuvarlamaları, komisere tokat atmaları ve diğerine bıçak çekmeleri kanun ve ahlâk ve haysiyetle telif edilemiyecek surette çok çirkin bir hareket bulunduğundan, hükûmet otoritesini ve şerefini ve orada muhtel olan inzıbatın iadesi ve bu münasebetsizlikler esnasında Fethi Beye

mahal kalmamak üzere hükûmet lâzım gelen tedabiri tam bir itidal ve isabetle, zamanında almıştır. Jandarma kıt'ası polise vazifesinin haleldar olduğu yerde müzahir kuvvet olarak kullanılmıştır.

Bu da tam yerinde yapılmış ve kıt'a zamanında geri alınmıştır. Orada polislere hakaret eden, bıçak çeken, tokat atan adamlar hakkında müddeiumumilikçe tahkikata başlanmıştır.

Bunlar da Şen gazinosu müsteciri Hakkı, garsonlardan sabıkalı İngiliz Hakkı, şef garson Ziya, çatlak kafa Ahmet ve komünistlikten mahkûm olan Kerim ve bu menyanda bir kaç sarhoş ve sabıkalı kimselerdir.

Valinin ve vilâyetin Cumhuriyet Halk Fırkasile ve millet vazaifile olan alâka ve mes'uliyetini vali, kanundan ve milletin ruhundan almakla en büyük iftihar duymaktadır.

Milletin en küçük ferdine riayet ve canlı bir alâka ile meşgul olmak, bugün ve yarın daima en esaslı borcumuzdur.»

Kâzım Pş.
İzmir Valisi

Anadolu gazetesi ne yazmıştı?

(Anadolu) gazetesi Fethi Beyin İzmir'e muvasalat ettiği gün patırdı çıkaranlardan bahisle bir çoklarının hiddetlerini tahrik eden ve matbaasına tecavüzde müessir olan şu fıkraları yazmıştır:

«Dün para ile toplanılan ve sabahtan kendilerine rakı içirtilip sarhoş edilen grup Kemeraltı mevkii komiserini dövmüşler, polislere bıçak çıkarıp galiz küfürlerle hakarette bulunmuşlardır. İzmir halkı namına yaptırılan bu rezaletleri kemali hicap ile naklederken bazı kimselerin Fethi Beyle hususî muhabereleri olduğundan bahsedildiğini ilâve edebiliriz. Bunlar kendilerini teşkilâta memur imiş gibi göstermişler, bu taşkınlığı tertip eylemişlerdir.

Taşkınlıkların sebebi anlaşılmış, bunların para ile tutulmuş ve kandırılmış adamlar oldukları meydana çıkmıştır. Bunlardan birisi kendisine ücret olarak verilen elli kuruşu almamış ve:

— Bu kadar az para ile ne yapayım?

Demiştir. Neticede elli kuruştan başka kendisine bir şey verilmiyeceği söylenince müstahdem nümayişçi küfür ederek ayrılmıştır.

Taşkınlık yapanların para ile tutuldukları o kadar aşikârdır ki içlerinden (Yaşasın Fethi Bey) diye bağıranların yanında ne söyliyeceğini ve nasıl bağıracağını anlayıp öğrenemiyenler:

— Yaşasın meşrutiyet!

Avazesile haykıranlara elebaşıları müdahale ediyor:

— Yahu yanlış söyleme...

Tarzında ikazlar işitiliyordu. Bu şerait dairesinde yapılan dünkü taşkınlıktan sonra Fethi Beyin çok büyük müşkülât ve gayrimuntazar vaziyetlerle karşılaştıkları muhakkaktır.»

Yeni fırkanın İstanbul merkezinde

S. C. . İstanbul merkezinde dün sükûnet hüküm sürmüştür.

Nuri B. İzmir'e gitti

Fırka Umumî Kâtibi ve Kütahya meb'usu Nuri B. de evvelki gün İzmir'e gitmiştir. Bu hafta içinde şehrimize avdet edecektir.

Nuri Beyin avdetinden sonra fırka İstanbul merkezi Taksim'de kiralanan yeni binaya nakledilecektir.

Balıkesir'de teşkilât

Balıkesir 6 (Hususî muhabirimizden) — S. F. namına faaliyette bulunmak üzere Naki B. buarya geldi.

VUKUAT

Kavga!

Bir mektep mü kişiyi yarala

43 üncü mektep müdürü V din Beyle komşusu Kemal B aile mes'elesinden kavga et dir. Kavga neticesinde Veli Bey, hâdise ile alâkadar ol kirat memurlarından Ref tabanca ile yaralamış ve Ke yi de tabanca kabzesile al vurmuştur.

İki yaralı Tıp fakültesine n dilmiş ve Veliyeddin Bey hak adliyece tahkikata başlanm

Hırsızlık

Üç haydudun soygunculu

Dün gece Büyükdere'de bir h vak'ası olmuştur. Gece yarısında hüviyetleri meçhul üç haydut E mülkiye mütekaitlerinden Alâetti evine girmişler, zevcesini ölümle te mişler ve 63 lira ile bazı kıymetl çalarak kaçmışlardır. Üç haydut aranılmaktadır.

İntiharlar

İntihar teşebbüsü

Karadeniz vapuru yolcularından Efendi intihar etmek üzere kendis nize atmış ise de yetişilerek kurtar

Müteferrik

Sektei kalpten vefat

Galata'da Rıhtım caddesinde kıraathanesinde 45 yaşlarında Ohan ğırdıç dün sektei kalpten düşerek öl

Ege vapuru yarın sefere başlıyor

Yeni vapur Seyrisef Trabzon hattına tah edilmiştir

Seyrisefain U. M. Sadull Yalova'dan şehrimize gelmi dün «Eğe» vapurunu teftiş e tir.

Sadullah B. ayrıca idare fa sı ile havuzları da teftiş edec bir kaç gün sonra tekrar Yalo gidecektir.

Boyanması ve dahilî bazı te da ikmal edilen «Eğe» vapuru zartesi günü Trabzon postası pacaktır.

Irakta İngiliz komiserine sui kast mı?

Bağdat'ta Arap aşiretlerinin lerini korumak için gizli bir kom şekkül ettiği ve bu komitenin İngil miser ve memurlarına suikast te almış olduğu haber verilmektedir.

Maarifte ve mekteplerde

Muallim muavinliği imtihan

Maarif Vekâletince bu defa açılan mektep muallim muavinliği müsabaka tihanların dün Edebiyat Fakültesinde başlanmıştır.

İmtihanlara 120 kişi talip olmuş, bu lardan 57 si Türk'çe «edebiyat», 45 i rafya ve tarih, 5 i Alman'ca, 19 u Fran ve 13 ü de İngiliz'ce imtihanlarına gir lerdir.

Dün, tahriri olan imtihanlar Fakülte isi Köprülüzade M. Fuat Beyin neza altında ve bütün Fakülte müderrisleri huzurile yapılmış ve orta tedrisat um müdürü Cevat B. bulunmuştur. Şifahî tihanlara yarın başlanılacaktır.

Belediye cezaları

Sulh hâkimleri dün yeni kanunun sureti tatbikını müzakere ettiler

Dün Toplanan sulh hâkimleri

Yeni belediye kanunu mucibince, zabıtai belediye memurları tarafından esnafa yazılacak cezalar, itiraz vukuunda son merci olarak sulh ceza hâkimlerinin kararına arzedilecektir. Badema bir hâkimin ka-

Şehrimizdeki sulh ceza hâkimleri dün bu münasebetle İstanbul müddeiumumisi Kenan Beyin riyasetinde bir içtima aktetmişlerdir. Bu içtimada bu mesail etrafında müzakerat cereyan etmiş, kanunun tatbiki

ANNE VE ÇOCUK

Çocuklara nasıl yemek yedirmeli?.

Bu zamanki annelerin umumiyetle bir şikâyeti var: Çocuğum yemek yemiyor! Yedirmek için bin türlü şaklabanlıklar yapıyorum. Oyuncaklarla işgal ediyorum, arkasından koşuyorum, gene yemiyor. Eski zamanlarda annelerin hiç böyle bir şikâyeti yoktu. Ne çocuğa şaklaban lık eder. ne arkasından koşar, ne de meşgul olurdu. Demek ki yeni usulde bir yanlışlık var. Amerika'da Dr. Margrit Kober bu mes'ele ile meşgul olmuş, çocuklar arasında bir tetkik yapmıştır. Çocukların sevdiklerini ve sevmediklerini ayırtetmeğe çalışmıştır. Çocukları birer birer tamamen boş bir odaya getirmiştir. Odada yalnız küçük bir masa ile bir sandalyadan başka çocuğun nazarı dikkatini celbedecek hiç bir şey bırakmamıştır. Çocuğun oynamasına imkân olmadığı gibi konuşmasına da meydan vermemiştir. Çocuğa yemek muntazaman yedirilmiş. Çocuk, evde yediği miktardan bir misli fazla yemiştir. Bu dok torun iddiasına göre çocuğa yedirmek için etrafında nazarı dikkatini celbedecek eşya bulundurmamalıdır. Çocuğu yedirmek için oyunla işgal etmek değil, bilâkis oyunu unutturmak lâzımdır.

Bundan başka çocuğun sevdiği yemekle sevmediğini ayırt etmek lâzım.. Çocuğun sevmediği hiç bir şey yoktur. Yalnız bir defa ekşi süt içmesi onu sütten nefret ettirebilir. Ona sütün ekşi olmadığını tedricen anlatmak ve alıştırmak mümkündür..

Çocuğa yemeği sevdirmek için psikoloji ile bir oyun yapmak lâzım Çocuk yemeği yemezden evvel sofradakiler yemeğin gayet leziz olduğunu gayet iştihaaver bir şekilde çocuğa methetmelidirler.

Çocuklara cinsî terbiye nasıl verilmeli?

Anne ve babalar çocuklar tamamen masum olduklarını, cis mes'esi ile alâkadar olmadıklarını zannederler. Bu zan yanlıştır. Çocuklarda cinsî tecessüs daha pek küçükten başlar. Bu sebeple daha küçükten çocuklara bu hususta malûmat vermek lâzım. Bazı anneler çocukla bu hususta konuşmağı kıyıp telâkki ederler. Kendileri hesabına konuşmak üzere başkalarını tevkil ederler. Çocuğun en samimî arkadaşı annesi olmalıdır. Çocuk her şüphesini annesine sorup, arkadaşça konuşabilmelidir. Çocuklarda bu tecessüs o kadar erken başlar ki şüphelerini izale için pek küçükten oyuna başlarlar. Cins mes'elesi ile alâkadar olmıyan hiç bir çocuk yoktur. Daha küçükten şu sualleri sorarlar: Ben dünyaya nasıl geldim? Nerden geldim? Doğmazdan evvel nerde idim? Siz doğmazdan evvel nerde idiniz? Ve saire.

Çocuk muhitle temasa gelince aralarında anatomik farklar olduğunu görürler. Bunun sebebini ararlar. Çocuklara bu suallerin cevaplarını vermek lâzım. Kat'iyen müphem cevap vermemelidir. Bu daha ziyade tecessüsünü tahrik eder. Bilhassa çocuğun buluğ ve hayz zamanlarında kendilerine mufassal malûmat verilmelidir.

Karyola matrıslarını nasıl temizliyorlar?

İnsanlar fennin her harikasını kendi hizmetlerine esir etmekte hakikaten büyük muvaffakiyetler göstermektedirler.

Yalnız tenvir ve teshin için değil, artık medenî ihtiyaçlarımızın birçoğunu tatmin etmekte kullandığımız elektriğin faideleri kolaylıkları günden güne taammüm etmektedir.

Elektriğin ev temizliğinde artık girmediği yer kalmadı. Halıları, döşemeleri, elbiseleri her şeyi elektrikle temizlemek için ev kadını için hem kolay, hem de en seri bir usul oldu. Şimdi de elektrikle karyola matrıslarının tozlarını çıkarıyorlar.

Her türlü temizliğin sıhhî faideleri tahakkuk etmiş olduğu şu zamanda her şeyden ziyade temiz olması lâzım gelen yataklarımızın, karyolalarımızın bu suretle terte - miz bir hale sokulması cidden tatbiki arzu edilecek bir tathir tarzıdır.

Bir çok külfetlere, insan eli emeklerine muhtaç olan bir vazifeyi elektrik düğmesine basmakla gördürmek ne medenî bir mazhariyettir.

Uzun etekler hakkında anket

Gorren Grift diyor ki:

«Asrî kızlar uzun eteklerin azamet ve haşmetini unuttular. Kısa eteklerle keklik gibi sekmeğe alıştılar. Halbuki uzun etekler kadına bir haşmet ve vekar veriyor. Kısa etek genç kızlar için iyi, fakat 40 yaşında kadının 18 yaşında kız gibi çıplak bacakla gezmesi hiç te hoş bir şey değil.

Yanmış cilde gelince, sıhhat itibarile iyi olabilir. Fakat ben hiç güzel bulmıyorum.»

EV KADINI

Ev kadınının bileceği şeyler

Şarap lekesi nasıl çıkarılabilir?

Elbisenin şarapla lekelenen kısmını, kaynamakta olan sütün içerisine sokmalı. Badehu sıcak su ile yıkamalıdır.

Pastaları nasıl muhafaza etmeli?

Uzun zaman muhafaza edilecek pastalara bapınz pomder koymamalı. Yalnız yağın miktarını fazla koymalı, bu suretle kurumasına mani olunru.

Domuz sucuğu, domuz eti, sığır rastosunu nasıl muhafaza etmeli?

Domuz sucuğu, domuz ve sığır etlerini kaynattıktan sonra likör içerisine koymalı. Bu suretle kurumasına mâni olunur.

Tavaları nasıl yıkamalı?

Tavaları kat'iyen soda ile yıkamayınız. Tavanın kirlerini çıkarmak için yumuşak kumaşın üzerine tuz dökünüz, ve tavayı uğuşturunuz badehu tavayı sıcak suya sokarak yıkayınız.

Soğan kokusunu nasıl çıkarmalı?

Soğan kesilen bıçağın ve ellerin kokusunu çıkarmak için soğuk su ile yıkamalı. Sıcak veya ılık su kokunun çıkmasına mâni olur.

Renkli kumaşları nasıl yıkamalı?

Renkli kumaşları yıkarken suyun içine bir çorba kaşığı tuz ilâve edecek olursanız, hem boyasını vermez, hem de diğer yıkanmalarda da renginin bozulmasına mâni olur.

Bifteği nasıl pişirmeli?

Bifteği tuzlayıp iskarada kızarttıktan sonra kanlı kanlı çıkarmalı. Bir tepsi içine dizdikten sonra yarım çay fincanı sirke ve az bir miktar su ile kaynatmalı. Bu suretle biftek hem yumuşak, hem de leziz olur.

Portakal ve limon kabuklarını ne yapmalı?

Limon ve portakal kabukları gayet iyi çıra vazifesi görebilirler. Bunları fırında kuruttuktan sonra ateş yakmak için çıra gibi kullanabilirsiniz.

MODA

Öğleden sonra elbiseleri

Uzun etekler, gösterilen bütün rağbete rağmen, öğleden sonra elbiseleri için kabul edilmemiştir. Dizkapağından bir karış uzun pelerinli elbiseler ekseriyeti teşkil etmektedir. Kolsuz elbiselerin bu pelerinlerle kollu gibi göstererek öğleden sonra kullanmak moda olmuştur. Son haber modasında yarım jaketler de var.. «Lelonk» terzihanesi düz krepdüşinden «Kanton» krepinden ve Flemengadan gayet zarif ipekli jaketler teşhir etmiştir. Sonbahar modasında ayrı fistanla bluz da dahildir. Ceketlerin yakaları Pliseli veya organtin yapılmaktadır.

Resimler hakkında izahat

1 — Bu elbiseyi kollu veya kolsuz yapabilirsiniz. Bu her zaman yıkanılabilen sade ve kullanışlı bir elbisedir. Bursa ipeklisi veya muslinden yapılmalıdır. Elbisenin pelerini ve kemeri kumaştan yapılmalı fistan bluz bir kemerle birbirine raptedilmelidir.

2 — Bu elbiseyi genç, ihtiyar her kes giyebilir. Sokak elbisesi, hatta akşam ziyafetleri için dahi kullanılabilir.

Krepsatenden, krepdüşinden, hatta yünlü kumaşlardan dahi yapılabilir. Uzun yakası beyaz veya krem organtin ve jorjetten yapılmalıdır.

3 — Kısa kollu elbiseler bu sene mebzulen kullanılmıştır. Yarım kollu elbiselerle, jabolar tenasüp teşkil etmektedir. jabo için «Vual» veya Bavyera krepi kullanılmalıdır.

Yeni yaka modelleri

Bu sene elbiselerin üzerine crepe dmaour yakalar ve meşin yakalar moda olmaktadır. Birinci resimdeki yaka elbiseden tamamen ayrı yapılmşı ve üzerine atılmıştır. Ucuna file ile gayet zarif bir motif işlenmiştir. Modeldeki ayni crepe d'amaurdan yapılmış ve kenarına ayrı motif işlenmiştir.

İkinci resimdeki yaka meşindendir. Yalnız bir tarafı siyah, bir tarafı beyazdır.

Yeni saç tuvaletleri

Gece tuvaletlerinde başa çiçek, kurdelâ, ve sair süsler takmak Nevyork'ta moda olmaktadır. Bu tuvaletlerden bazıları resimlerde gösterilmiştir. Birinci resimdeki tuvalet: Saçlar sağ taraftan sol kulağın üzerine doğru ayrılmıştır. Sol kulağın üzerine bir gül konarak dar kurdelâdan bir kaç sıra aşağı doğru sarkıtılmıştır. İkinci resimde saçlar enseye kadar uzatılmış, sağ kulaktan sol kulağa kadar bir sıra yapma çiçek geçirilmiştir.

Üçüncü residme saçlar soldan sağa doğru taranmış, sağ kulağın kenarlarına iki tarak vazedilmiştir. Dördüncü resimde saçlar alâbebe kesilmiş, etrafına çiçekli bir kordon geçirilmiştir. Beşinci resimde saçlar türban şeklinde taranmış, sağ kulaktan sola doğru saç şeklinde örülmüş bir kordon ve ortasına bir bukle geçirilmiştir.

Altıncı resimde saçlar türban şeklinde taranmsı ve sağ kulaktan sol kulağa doğru önde saçların üzerine bir kadife kurdelâ geçirilmiştir.

Yedinci resimde ön kısma yapma çiçek arka kısma örgü geçirilmiştir.

Mobilye

Camlı evleri nasıl döşiyorlar?.

Şu son zamanlarda oda duvarlarının yapılması taammüm etmektedir. Bu cam odalara konacak eşya da tamamen değişmiştir. Bu odaları döşemede süsten ziyade kullanılışlık mevzuu bahistir.

Bu döşemelerde en mühim olan şey rahat olması, odanın tavanına uygun olması ve renkleridir. Hatta mühendisler evi yaparlarken evin dekorosyonunu ve döşemesini dahi taahhüt etmektedirler..

Son zamanlarda misafir için dışardan getirilen sandalyalar odanın zarafetini bozmakta idi. Sırça evlerde bunun da çaresini bulmuşlar.Her oda için yapılan sandalyaları beyaz yapıyor, duvardan tavandan projeksiyon ile istedikleri surette gösteriyorlar.

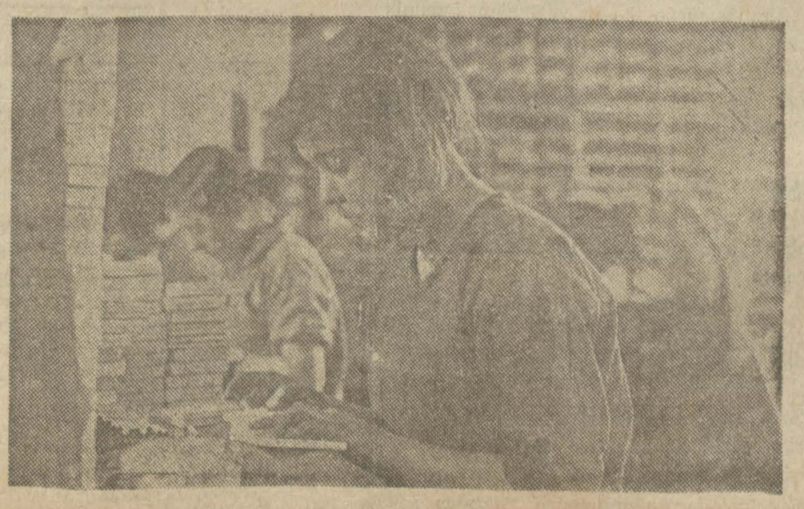

Cibali fabrikasında: Maişetlerini kendileri kazanan Türk kızları

Cumhuriyet
ABONE ŞERAİTİ
Telefon:
Nushası her yerde 5 KURUŞTUR

Halk sütunu

Edirne Valisi Sualimize cevap veriyor

Edirne'de çıkan Edirne Postası gazetesi geçenki kasırgadan bazı köyler pek ziyade zarar gördükleri halde vilâyetçe merkezi hükmete verilen malûmatın bunun aksi olduğunu iddia ediyordu. Bunun üzerine mes'elenin muhtacı tahkik olduğunu yazmış ve nazarı dikkati celbetmiştik. Edirne Valisi Emin B. bize yazdığı mektupta diyor ki:

Gazetenizin 2257 numaralı nüshasında soruyoruz serlâvhası altında münteşir sualinizi okudum.

Edirne'de vukua gelen felâketli kasırgayı müteakıp gerek şehri, gerek köyleri kendim gezdim. Gördüğüm hasar ve ziyanı ait olduğu vekâletlere derhal arzettim. Maruzatım sıhhate ve resmî tetkikata müstenit ve mübalâğadan âridir. Vekâletlere sepkedecek iş'aratımı öteye beriye bildirmek ve göstermekle mükellef olmadığım için Edirne Postası sahibi ve makale muharriri beyefendiler bittabi bundan haberdar olamamışlardı. Vilâyet idaresinin mes'uliyetini der'uhte eden bir kimsenin hakikati ve kendi sun'u taksirile vukua gelmiyen hasaratı gizlemesinde bir faide tasavvur edilemiyeceği ve mübalâğadan âri olarak merciine bildireceği tabiidir.

Mezkûr gazete neşriyatına vilâyet gazetelerile de cevap verilmiştir.

Edirne Valisi
Emin

Çay'da M. Şakir Efendiye

Tafsilât almak için İstanbul'daki Amerika konsolosuna bir mektup yazınız. Cevap verilir.

Maaş bekliyor

Ayvalık tahsil memuru Sabri Beyin zevcesiyim. Zevcim 1 kânunusani 1928 de vefat etti, hâlâ maaş bağlanmadı. Bu kadar teahhür için akla uyan bir sebep olmasa gerektir. Bu bapta makamı aidinin nazarı dikkatini celbederim.

Üsküdar'da İhsaniye'de Sultaniye sokağında 8 numarada Sabri B. ailesi

Şişli'de Tevfik Mustafa E. ye

Şirketçe müttehaz usule karşı vaki şikâyetler neticesiz kalacağı için mektubunuzu koymadık. İki doktorun raporları başka başka olunca kendinizi bir üçüncü doktora muayene ettirmeniz lâzımdır.

Eczacı Bahri B. ye

Mahallinde tetkikat icra etmeniz lâzımdır. Biz sorduğunuz suale cevap veremeyiz.

Postanenin nazarı dikkatine

Karacabey'e gönderilen mektupların Bursa tariki ile sevkedilmiyerek Bandırma yolu ile sevkolunmasının teahhuru mucip olduğundan şikâyet ediliyor. Bu haklı şikâyetin nazarı dikkate alınacağı şüphesizdir.

Mardin Valisine teşekkür

Mardin Valisi Talât Beyin vilâyetin temini huzur ve asayişi için sarfettiği faaliyetten dolayı teşekkürü havi olarak Mardin'den bir mektup alınmıştır.

Park halkın mı? yoksa kahveci Ermeninin mi?

Bakırköy belediyesi Yeşilköy'de bir park yaptı. Çoğu ecnebi olan köy halkı bu parkta geziyor ve eğleniyordu. Bu sene parkın nihayetinde bulunan gazino binasını belediye bir Ermeniye kiralamış. Pek güzel, fakat akşamüstü parka gezmeğe gidenler parkın umumi kapısında bir masa ve masa başında birini gördüler ve ayni zamanda yasak hitabına maruz kaldılar. Sebebi ne imiş biliyormusunuz? Parkın nihayetinde kapıya iki yüz metrodan ziyade mesafede bulunan gazinoya verilen parçada sinema oynıyacakmış! Bunun köy halkına ve bahusus ecnebilere nasıl fena tesir yaptığını anlatamam.

Defeatla müracaat ettik. Bakırköy muhasebecisine telefon ettik. Hulâsa bir aydan ziyade oluyor ki sinema ve tiyatro bahanesile parktan menedildik. Şehremanetinin nazarı dikkatini celbederiz. Kâmıran

Müstahsiller nasıl ızrar ediliyor?

Adapazar'lı İsmail oğlu İbrahim Ef. İstanbul'a gelip sattığı patateslerden dolayı ne suretle zarara uğratıldığını anlatıyor, diyor ki:

« Bir çuval yaparak fiatini tayin ettiğimiz patatesleri Soğan iskelesinde soğancı Mehmet çavuşa sattım. İkimiz birlikte malın bulunduğu ambara gittik. Mehmet çavuş malı beğendi ve aldı. Bir gün sonra para için müracaatımda fiat düşmüştür diye her okkada kırk para kesti, kabul etmedim.

Şu anlattığım tarzda alış verişler hep müstahsillerin zararına vuku buluyor. Bu bapta hükûmetçe bir tedbir ittihazı lâzımdır. Ezcümle bu gibi malların satışını tanzim ve her iki tarafın hukukunu temin için Şehremaneti bir satış yeri yapsa ve mallar tıpkı Sandal bedesteninde olduğu gibi satılsa ne olur?

Haklı değil mi?

Konya şimendifer istasyonunda bir ay kadar evvel (trenler durmadan kimsenin perona çıkamıyacağı) hakkında bir ilân gördük.

Büyük arzularla beklenen bir yolcunun tren yaklaştıkça hayalden hakikate çıkması gibi çok büyük bir teheyyüç zevkinden bizi mahrum eden bu karar halkın melhuz bir tehlikeden vikayesi noktai nazarından sükûtla karşılandı. Bundan cür'et alan istasyon müdürü 13 ağustostan itibaren kimsenin bilet almadan perona çıkmıyacağını ilân etti. Bu da âlâ! Yalnız istasyon gişesine müracaatimizde perona dühuliye bileti satılmadığını öğrendik. Bugün İstanbul'dan Adana'ya giderken her hangi mühim bir işin tesviyesi için trenin Konya istasyonunda durduğu birkaç dakika zarfında Konya'daki işinizin tesviyesine imkân yoktur. En yakin istasyona üçüncü mevki bilet 37 kuruş olduğundan bir tek yol varsa o da böyle bir bilet almaktır. Bu ne derece doğrudur?

Konyo alâtı ziraiye şirketi
muhasebecisi N. Cemil

Bir teşekkür

Dün akşam köprüden 6,5 da Adalara hareket eden Büyükada vapurunun yan kamarasında kıymetli bir paketimi unuttum. Vapur çok kalabalık idi. Paketimin bulunacağını ümit etmiyordum. Mes'eleyi bu sabah köprü sermemurluğuna anlatmak üzere müracaat ettiğim zaman paketimi teslim ettiler.

Seyrisefain idaresinin dürüst ve ciddi memurlarına aleni teşekkürü bir vecibe addederim. Kınalıada
Nefire Yusuf

Çok haklı değil mi?

Şebinkarahisar orman fen memuru idim. Vazifeten mahkeme neticesine kadar işten menedildim, hakkımda yapılan tahkikat evrakı ve verilen lüzumu muhakeme kararı tamam iki sene sekiz ay oluyor. Bu evrakın bir kısmı el'an mahkemeye verilmedi Encümende ve şimdide şurayı devlette bulunuyor.

Masum veya mücrim olayım evraklarımın biran evvel mahkemeye verilmesini İktisat Vekâletinden ve Şurayı devletten istirham ettim.

Bu gibi evrakı tahkikiyelerin biran evvel ve bir kaç ay zarfında neticelendirerek mahkemeye verilmesi memurin muhakemat kanunu sarahati dahilindedir. Üç seneye yakın bir zaman geçdiği halde mahkemeye verilmemesindeki sebebi nedir? Başvekil Pş. Hz. lerinin nazarı dikkatlerini celbederim.

Şebinkarahisar orman fen memuru
Tevfik

Tavzıh

Gazetenizin 19 ağustos tarihli nüshasında hakkımda yazılan teveccühkâr fıkrada (Sıvas tarihini vücude getirenlerden biridir) kaydını gördüm. Bundan maksat (Sivas şehri) ismindeki eser ise onda müelliflerinin çok büyük teveccühleri eseri olarak konulmuş bendenizin yalnız bir fotoğrafım vardır.

Muhabir beyin gördükleri harsiyata ait notlar ise ikmali için daha çok zaman lâzımdı.

Eğer kelime yanlışlığı var ve Harput tarihi kast buyurulmuş ise bu işi başarmak için çalışan heyette bende dahilim. Henüz me'hazlar aramak, vesika ve kitabeler toplamakla meşgulüz mes'elenin lûtfen tavzihini rica ederim.

Elâziz Maarif müdürü
Hikmet

Garip bir muamele

Ben Trabzon'da Duzluçeşme'de 153 numaralı metruk hanede dört senedenberi oturuyorum. Kendim muvazenei umumiyeye dahil memurum. Kapı komşumuz olan Malmüdürü arkadaşlarından birini haneye koymak istiyor. Fakat benim bakonturat müstecir ve memur olduğumu ve olbaptaki Heyeti Vekile kararından istifade ettiğimi bildiğinden bir şey yapamıyacağını anlıyor. Bir çare düşünüyor; bakın nasıl: "Emvali Metruke idaresinden benden evvelki müstecir ve halen memur olmıyan bittabi memur hakkı da kendinde bulunmıyan pederimin üzerindeki kaydı çıkarttırıyor. aHneyi mumaileyhin (işgal ?) ettiğinden bahisle ve sözde mahalli ahara gideceğini de söyliyerek polise Defterdarlık mekamından müzekkere yazıyor, evi tahliye etmemizi istiyor bittabi derhal icap eden yere müracaat ile mes'eleyi anlattım. Binaenaleyh artık kanunun tam manasile hakim olduğu bir ülkede böyle kanunşiken memurların keyfi icraatından fuzuli izacından kurtarılmamız lâzım gelmez mi?

Trabzon Gümrükleri Başmüdiriyet
ketebesinden Yümnü

Nüfus işinden şikâyet

Kocam askerdir. Biri üç diğeri beş aylık iki çocuğuma nüfus tezkeresi çıkarmak için Beyoğlu Kılınç Alipaşa nüfus memurluğuna üç ay evvel müracaat etmiştim. Bin bir müşkilâtla karşılaştım. El'an nüfus tezkeresi alamıyorum.

Bir memurun keyfi yüzünden kanuni muamelenin yapılmaması doğru mudur?. Nazarı dikkati celbederim.

Uzunyusuf mahallesi Küçükçeşme 24 No. hanede Gümüşsuyu hastanesi bölükemini
Şefik Ef. zevcesi Dürdane

İhtiyat Zabiti Sıvas'lı Nadir Beye

Arif Şevki B. hakkında tam malûmat almak için Tayyare cemiyetine müracaat ediniz.

Bir hanımın ricası

Zat maaşları idaresinden almakta olduğum maaş cüzdanımı kaybettin. Muhtacı muavenet bir kadınım. Bunu bulanların adresime göndermelerini rica ederim. Çünkü hükmü olmadığı gibi kimsenin işine de yaramıyacaktır.

Beyoğlu'nda Çukurcuma'da Taktakçı sokağında 29 numarada Ayşe Sıdıka

Gazi'nin vecizeleri

Büyük Gazi'nin mazbut sözlerinden iktibas olunan vecizeler, kitap şeklinde ve mazrufa lâyık bir zarf dahilinde pek nefis ve memleketimizde tabı san'atının bedi bir eseri olarak tabolunmuş ve kitapçılara tevzi edilmiştir.

GAZİ'NİN VECİZELERİ

Türk vatanının halâs ve ihyasını istihdaf, Gazi'nin büyük dehasile idare olunarak tahakkuk eden büyük inkılâbın bütün safahatını göz önünde pek manidar levhalarla tecessüm ettirecek çok kıymetli bir eseridir.

GAZİ'NİN VECİZELERİ

Yüksek bir deha ve irfanın bir şeraresidir. Eser her meslek erbabı için başları daraldığı, sıkıldığı zaman müracaat edilecek bellibaşlı rehberdir. Denilebilir ki eser asker, sivil, kumandan, zabit, âmir, memur, tüccar ve çiftçi, san'atkâr ve işçi velhasıl herkes için elmaslardan işlenmiş kurtarıcı, sihirli bir muskadır.

GAZİ'NİN VECİZELERİ

Eseri Büyük Gazi'nin ayakta üç renkli bir tasvirleri, muhtelif zamanlarda muhtelif vazife başlarında, at üstünde, istirahat halinde, Başkumandan kıyafetile, Büyük Millet Meclisi Reisi ve Reisicumhur halinde alınmış diğer altı kıt'a resimlerile de tezyin edilmiştir.

Karilerimize ve okuma yazma bilen herkese bu eseri, bu hakikî inkılâp tarihini ehemmiyetle tavsiye ederiz.

Eser kitapçılardan ve «Cumhuriyet» matbaasından tedarik ve talep olunabilir.

Borsa

Kambiyo ve Nukut	Açıldı	Kapandı
Nukut		
İsterlin İngiliz	1081 50	1081 50
Dolar Amerikan	211 25	211 25
20 Frank Fransız	167 25	167 25
20 Liret İtalya	221 —	221 —
20 Frank Belçika	116 —	116 —
20 Drahmi Yunan	55 —	55 —
20 Frank İsviçre	820 —	820 —
20 Leva Bulgar	31 —	31 —
1 Florin Felemenk	82 50	82 50
20 Koron Çekoslovak	124 —	124 —
1 Şilin Avusturya	30 —	30 —
1 Rayhşmark Almanya	50 25	50 25
1 Zeloti Lehistan	28 —	28 -
20 Ley Romanya	24 75	24 75
20 Dinar Yogo-İslâvya	77 —	77 —
1 Çervoneç Sovyet	— —	— —
Kambiyo		
Londra 1 İsterlin kuruş	1080 —	1080 —
Nüy. bir Türk lirası dolar	0,47 25	0,47 25
Paris bir Türk lirası Frank	12 02	12 02
Milâno bir Türk „ Liret	9 02	9 02
Brüksel „ „ Belga	8 88,40	8 38,40
Cinevre „ „ Frank	2 43,12	2 43,75
Sofya „ „ Leva	65 80	65 80
Amsterdam „ „ Florin	1 17,50	1 17,50
Madrit „ „ Pezat	4 46,5[illegible]	4 47,25
Berlin „ „ Mark	1 98	1 98,25
Varşova „ „ Zeloti	4 20	4 20
Bükreş 20 Ley Kuruş	79 40	79 40
Rusya 1 Çervoneçi Kuruşa	1088 —	1088 —

Esham ve tahvilât	Açıldı	Kapandı
Tahvilât		
Dahili istikraz % 1	98 50	98 50
Düyunu muahhide % 4	112 —	111 75
Ru. demir yollar ikramiye	— —	— —
A. „ A tertibi % 4 buçuk	— —	— —
A. „ D „ „ „	— —	— —
A. „ F „ „	— —	— —
Galata Beyoğlu Tünel	— —	— —
Hisse senedatı		
İş Bankası	— —	— —
İstanbul Tramvay şirketi	— —	— —
Anadolu demir yolu	— —	— —
Osmanlı Bankası	— —	— —

İstanbul Hayvan Borsası 4/9/390

Diri hayvan satışları

Cins	Adet	Kilo fiatı Asgari Ku	Sa.	Azami Ku	Sa.
Kıvırcık	233	23	—	25	—
Dağlıç	—	—	—	—	—
Karaman	877	21	—	24	50
Kuzu	—	—	-	—	—
Keçi (Kara)	—	—	—	—	—
Manda	6	10	—	12	50
Öküz	124	10	—	16	-
İnek	74	10	—	17	—

Et satışları

Cinsi	Kilo fiatı Asgari Ku	Sa	Azami Ku	Sa
Kıvırcık	49	14	52	26
Dağlıç	46	80	54	60
Karaman	36	66	53	04
Kuzu	66	30	70	20
Keçi (tiftik)	39	-	45	24
Keçi (kara)	35	10	39	—
Öküz	23	40	41	34
Manda	21	84	33	54

Dr. Semir amis Ekrem H.
Çocuk hastalıkları mütehassısı
Dr. Ekrem Behçet
Etfal hastanesi kulak, boğaz, burun hastalıkları mütehassısı
Beyoğlu Mektep sokak No. 1
Telefon: Beyoğlu 2490

Bugün
MELEK SİNEMASI
Tamamen Fransızca sözlü
DEFİNE ARARKEN

filmi ve ilâveten:
FOX JURNAL halihazır şüunu ve sesli ve şarkılı varyete numaraları. Seanslar: 2 1/2 - 4 3/4 - 7 - 9 3/4 de

Üsküdar hâle sinemasi
12 eylûl cuma günü gündüzünden itibaren kış mevsimi temsillerine başlıyor.

Kadıköy Süreyye sineması ,
(11) eylûl perşembe akşamı sesli, sözlü ve şarkılı «Mahpusun şarkısı» filmi ile mevsim programlarına başlıyacaktır.

Raşit Rıza ve arkadaşları
Bu akşam
9,45 te
Erenköy tiyatrosunda
Yarın akşam
9,45 te
Büyükada Bel'er gazinosu
Nurbaba
Komedi 4 perde
Yazan İbnirrefik Ahmet Nuri Bey

Seyrisefain
Merkez acentesi: Galata köprü başında Beyoğlu 2362. Şube acentesi: Sirkeci'de Mühürdar zade hanı altında Tel. İst. 2740

TRABZON BİRİNCİ POSTASI
(REŞİTPAŞA) vapuru 8 eylûl pazartesi 12 de Galata rıhtımından kalkarak İnebolu. Samsun, Giresun, Trabzon, Rize'ye gidecek ve dönüşte Sürmene, Trabzon, Tirebolu, Giresun, Ordu, Ünye, Samsun, İnebolu, Zonguldağ'a uğrayırak gelecektir.
Hareket günü yük kabul olunmaz.

İZMİR SÜR'AT POSTASI
(GÜLCEMAL) vapuru 8 eylûl pazartesi 14,30 da Galata rıhtımından kalkarak salı sabahı İzmir'e gidecek ve çarşamba 14,30 da İzmir'den kalkaral perşembe sabahı gelecektir.
Vapurda mükemmel bir orkestra ve cazbant mevcuttur.

MERSIN SÜR'AT POSTASI
İNEBOLU) vapuru 10 eylûl çarşamba 11 de Galata rıhtımından kalkarak Çanakkale, İzmir, Küllük, Fethiye, Finike, Antalya, Alâiye, Mersin'e gidecek ve dönüşte Taşucu, Anamor, Alâiye, Antalya, Finike, Fethiye, Küllük, İzmir'e uğrıyarak gelecektir.
Çanakkale'de yalnız yolcu verilir, yolcu alınır.

Ayvalık sür'at Postası
(MERSİN) vapuru 9 eylûl salı 17 de Sirkeci rıhtımından kalkarak Gelibolu, Çanakkale Küçükkuyu, Edremit, Bürhaniye, Ayvalığ'a gidecek ve dönüşte mezkûr iskelelerle birlikte Altınoluğ'a uğrıyarak gelecektir.
Gelibolu için yalnız yolcu alınır, yük alınmaz.

Sadık Zade Biraderler Vapurları
Karadeniz Muntazam ve Lüks postası
DUMLU PINAR vapuru 7 eylûl PAZAR
akşamı Sirkeci rıhtımından hareketle (Zonguldak, İnebolu, Ayancık, Samsun. Ordu, Giresun, Trabzon, Sürmene, Rize ve Hope)ye azimet ve avdet edecektir.
Tafsilât için Sirkeci'de Meymenet hanı altında acentalığına müracaat
Telefon: İstanbul 2134

ŞESLİ MAKİNELERİN
Mükemmel surette ıslaha muvaffak olan
OPERA Sineması
Pek yakında açılacaktır.

İstihzaratının ikmalini teminen
ELHAMRA SİNEMAS
Yeni mevsimin resmi küşadını ancak
10 EYLÛL ÇARŞAMBA AKŞAMI
LOUİSE LAGRANGE, PAUL CAPELLANI ve DOUC
tarafından temsil edilmiş
BİR KADIN YALANI
tamamen Fransız'ca sözlü filim ile icra olunacaktır.

İstanbul Sıhhat ve içtimaî m venet müdürlüğünd

Kars, Çorum ve Balıkesir Doğum ve Çocuk Bakım evleri için 75 ka ve alâtı tıbbiye ile 74 kalem lâboratuvar alâtı ve 66 kalem lâboratuvar aleni suretle ve münakasa ile mubayaa edilecektir. 20 eylûl 930 cumartesi ihale edileceğinden şartnamesini görmek istiyenlerin müdiriyet müteş müracaatları ilân olunur.

İstanbul Posta, Telgraf Başmüdiriyetinde

Vesaiti nakliyede kullanılmak üzere 10,000 kilo benzin ile 450 kilo mak aleni olarak münakasaya vazolunmuştur. Münakasa eylûlün yirmi yedinci c günü saat 15 te icra kılınacağından talipler % 7,5 nisbetinde teminat m lerini hamilen Başmüdiriyette müteşekkil komisyona gelmeleri.

P. T. T. U. Levazım müdürlüğünd

1 — İdare ihtiyacının temini için mubayaası lâzım gelen 300,000 sahra kablosu ile 30,000 metre dahili telgraf ve telefon tesisatına mahsus çift nakilli lâstikli ve kalaylı bakır tel kapalı zarf usulile münakasaya kon

2 — Mevaddı mezkûrenin 16 eylûl 930 tarihinde ihalesi icra kılınac taliplerin şartname almak için şimdiden, şartnamenin üçüncü maddesi ihzar edecekleri teklifname ve teminatlarını ihtiva edecek memhur zarfla için de mezkûr tarihe müsadif salı günü saat 14 te İstanbul'da Yenipos mubayaat komisyonuna müracaatları.

Çanakkale üç numaralı Jandarma yeni efrat mek müdürlüğünden:

Kilo
165000 Ekmek

1 — Çanakkale 3 No. Jandarma mektebi talebe efradının 1-9-930 tar 931 senesi ağustos gayesine kadar bir senelik iaşelerine muktezi (yüz alt bin) kilo ekmek 1-9-930 tarihinden itibaren 22 gün müddetle kapalı münakasaya vazolunmuştur.

2 — Ekmeğin ihalesi 22-9-930 pazartesi günü zevali saat on beşte dairesinde icra kılınacağından ihaleden evvel mektep idaresine müracaat taliplere derhal şartnameler verilir.

3 — Münakasaya iştirak edecek taliplerin verecekleri teklifnameler şart deki şerait dahilinde verilecek fiat yazı ve rakkamla okunabilmesi için yazılacaktır.

4 — Bedeli muhammenin % 7,5 teminatı muvakkatesi sandık makbuzu hükûmetçe maruf banka makbuzu kıymeti muharreresi üzerinden istikraz tahvilâtile borsa fiatından % 10 noksanile sair esham ve tahvilâtın tekli ile birlikte ikinci bir zarfa koyarak komisyon riyasetine birer makbuz mukab verilecektir.

BARTIN hattı lüks ekspres POSTASI
AYDIN vapuru 8 eylûl PAZARTESİ
Sirkeci'den hareketle Ereğli, Zongul dak, Bartın, Kurucaşile ve Cideye azimet ve avdet edecektir.
Tafsilât için: Sirkeci Salonu karşısında Mizan oğlu han No 2 Telefon İst. 354.

NAIM VAPURLARI
İZMİR POSTASI
Seri, lüks ve muntazam
ADNAN
7 inci Pazar
Galata rıhtımından hareketle İzmir)e ve salı günü İstanbul'a hareket eder.
Galata Gümrük karşısında Site Fr hanında 12 numarada Umumi acen ğına müracaat. Telefon Beyoğlu

Hantal zade Tayyar vapurları
AYVALIK - İZMİR POSTASI
TAYYAR

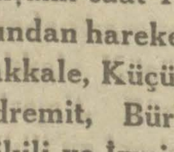

vapuru 7 eylûl
PAZAR
akşamı saat 17 de Sirkeci rıhtımından hareketle (Gelibolu, Çanakkale, Küçükkuyu, Altınoluk, Edremit, Bürhaniye, Ayvalık, Dikili ve İzmir) e azimet ve avdet edecektir.
Yük ve yolcu için Eminönü Reşadiye caddesi Rıhtım hanındaki 5 No. idarehanesine müracaat. Tel. İstanbul 1977 Telgraf: İst. Hantal Tayyar. Yolcu bileti vapurda da verilir.

Yelkenci Vapurları
KARADENİZ POSTASI
SAMSUN vapuru 10 eylûl çarşamba
Akşamı Sirkeci rıhtımından hareketle (Zonguldak, İnebolu, Samsun, Ordu, Giresun, Trabzon, Sürmene, ve Rize)ye azimet ve avdet edecektir.
Tafsilât için Sirkeci'de Yelkenci Hanında kâin acentasına müracaat
Tel. İstanbul 1515

Bartın - İnebolu postası
Hilâl vapuru 8 Eylûl PAZARTESİ
Günü akşamı Sirkeci rıhtımından hareketle (Ereğli, Zonguldak, Bartın, Cide, İnebolu, Evrenye ve se) iskelelerine azimet ve avdet edecektir. Yük ve yolcu için Sirkeci'de Yeni handa (1) numaralı acentasına müracaat.
Telefon: İstanbul

Doktor
Osman Şerafettin
Emrazı intaniye mütehassısı
Ligaloğlu Nuriosmaniye caddesi 9
Telefon: 893
Muayene zamanı cuma'dan maada 1,30-7
(Gureba hastahanesi dahili, sari Hastalık ar mütehassısı

BÜYÜK TAYYARE PİYANKOSU

Yevmiye 5 kuruş verererek zengin olmak ister eniz:

TAYYARE PİYANKOSU BİLETİNİ ALINIZ

2 INCİ KEŞİDE 11 EYLUL 1930 DADIR.

BÜYÜK İKRAMİYE 35,000 LİRADIR.

Ankara Gazi muallim mektebi ilk kısmına girmek istiyenler için imtihan

Ankara Gazi muallim maktebi müdürlüğünden:

I — Mektebimizin ilk kısmına bu sene imtihanla talebe alınacaktır. İmtihan 7 eylûl 1930 tarihinde Ankara'da Gazi muallim mektebinde ve İstanbul'da Erkek muallim mektebinde yapılacaktır. İmtihanlar şifahidir. İmtihanlara sabah saat dokuzda başlanacaktır.

II — İmtihana girmek istiyenlerde aranan şartlar şunlardır:

1) on üç yaşından aşağı ve on yedi yaşından yukarı olmamak.

2) Budenen ve ruhan hasta, malûl, sakat ve kusurlu olmamak.

3) Tam devreli yani beş sınıflı bir ilk mektepten mezun olmak.

4) Türk tabiiyetini haiz olmak.

III — Yukarıda yazılı şartları haiz talipler 6 eylûl 1930 cumartesi akşamına kadar Ankara'da Gezi muallim mektebine ve İstanbul'da erkek muallim mektebine müracaat etmelidirler.

Tahlisiye U. müdürlüğünden:

Tahlisiye mevkilerine efrat alınıyor

1 — Hizmeti askeriyelerini ifa etmiş olmak,
2 — Sinni otuzdan fazla olmamak,
3 — Yeni harflerle okur, yazar olmak,
4 — Denizciliğe vukufu olmak,
5 — Tahlisiye hizmetine elverişli olmak,
6 — İlel ve emrazdan salim olmak,
7 — Hüsnühal eshabından olmak ve bir güna mahkûmiyeti bulunmamak,
8 — Boyu 1,68 den aşağı olmamak,
9 — Bu evsafı haiz olmakla beraber hizmeti askeriyesini Bahriyede gemilerde ifa edenler tercih olunur.

Tahlisiye mevkilerine roket efradı kayıt ve kabul edileceğinden yukarıda yazılı evsafı haiz olanların muayenei iptidaiyei tıbbiyeleri 8-9-930 pazartesi günü saat 10 da icra edilecektir.

Talip olanların istidaname, nüfus tezkereleri zabıtadan tasdikli hüsnühal şehadetnameleri ve vesikai askeriyelerile birlikte muayene gününden evvel Rıhtımda Maritim hanında Tahlisiye müdiriyeti umumiyesine müracaat etmeleri ve muayene gününde hazır bulunmaları ilân olunur.

Tahlisiye Umum Müdürlüğünden:

Anadolu Tahlisiye mıntakasının Alacalı ve havalisindeki tahlisiye binalarının bazılarının tamiri ve bazılarının dahi tecdiden inşası mukarrer bulunmasına binaen yirmi gün müddetle ve kapalı zarf usulile münakasaya vazedilmiştir. Mezkûr binaların ihalesi 22 eylûl 930 pazartesi günü saat 14 te icra kılınacağından taliplerin bu baptaki keşifname ile şeraiti fenniye listelerini görmek üzere Galata'da Rıhtım caddesindeki idarei merkeziyeye müracaatları.

Vakıf akarlar müdürlüğünden:

Müzayedeye vazolunan emlâk

1 — Bahçekapı'da Dördüncü Vakıf hanın birinci katında 16, 18, ve 26 No. odalar.
2 — Dördüncü katında 21 ve 22 ve 27 No. odalar.
3 — Hanın zemin katında 22-5 No. mağaza ve depo halinde istimale elverişli 11-3 No. mağaza.
4 — Hanın tahtında 1 No. depo (dipten ikinci direğe kadar).

Müddeti müzayede: 1 eylûl 930 dan 24 eylûl 930 çarşamba günü.

Balâda muharrer emlâk kiraya verileceğinden müzayedeye vazolunmuştur. Taliplerin yevmi ihale olan son günün saat on dört buçuğuna kadar şartnameyi okumak ve teminatı muvakkate ita ederek müzayedeye iştirak etmek üzere İstanbul Evkaf müdürlüğünde Vakıf Akarlar müdürlüğüne müracaatları ilân olunur.

Evsaf ve müştemilâtı hakkında malûmat almak istiyenler bu müddet zarfında müzayede odasına müracaat ederek ecri misil raporlarını görebilirler.

Konya ovası sulama idaresi işletme müdürlüğünden

Çumra kazası civarında birinci esas kanalı ile alkaran kanalı üzerindeki ahşap köprülerin tamirleri için projesi mucibince yapılacak tamirat 29 eylûl 930 pazartesi günü saat 16 da aleni münakasa suretile ihalesi icra edilmek üzere münakasaya vazedilmiştir. Bedeli keşfi olan 3568 lira 17 kuruşun % 7,5 u 267 lira 62 kuruş veya hükümetçe kabul ve muteber bir bankanın kefalet mektubunu vakti ihaleden mukaddem idare veznesine teslim ve şeraiti fenniyeyi anlamak istiyenlerin her gün vakti muayyende sulama idaresi tahrirat kalemine müracaatları.

Devlet Demiryolları ilânları

Devlet Demiryolları ve Limanları idarei umumiyesine ait Nafıa romorkörü pazarlık suretile tamir ettirilecektir. Talipler tamirat şartnamesini ve bu bapta izahati saireyi Haydarpaşa Liman idaresinden alabilecekleri gibi romorkörü de Haydarpaşa mendreki dahilinde görüp muayene edebilirler.

Pazarlık 8-9-930 pazartesi günü saat 14 te Haydarpaşa Mağazası müdürlüğünde yapılacağından taliplerin 300 lira teminat akçesile birlikte mezkûr gün ve saatte Mağaza müdürlüğüne müracaatları ilân olunur.

§ G. Luther fabrikası 1902 mamulâtından 180 beygir kuvvetinde çift inbisatlı bir adet buhar makinesile dinamosu 18-9-930 perşembe günü saat on dörtte aleni müzayede ile satılacaktır.

Görmek istiyenler her gün H. P. da elektrik santralına ve almak istiyenlerin de muayyen günde H. P. mağazasına müracaatları.

§ Bakır, pirinç, kurşun, çinko levha ve çubuklar kapalı zarfla münakasaya konmuştur.

Münakasa 13 birinci teşrin 930 pazartesi günü saat 16 da Ankarada Devlet Demiryolları idaresinde yapılacaktır.

Münakasaya iştirak edeceklerin teklif mektuplarını ve muvakkat teminatlarını ayni günde saat 15,30 a kadar münakasa komisyonu kâtipliğine vermeleri lâzımdır.

Talipler münakasa şartnamelerini 5 lira mukabilinde Ankara ve Haydarpaşa idare veznelerinden tedarik edebilirler.

§ Muhtelif çiviler, perçin çivileri ve galvanize saç kapalı zarfla münakasaya konmuştur.

Münakasa 13 birinci teşrin 930 pazartesi günü saat 17 de Ankara'da Devlet Demiryolları idaresinde yapılacaktır.

Münakasaya iştirak edeceklerin teklif mektuplarını ve muvakkat teminatlarını ayni günde saat 16,30 a kadar münakasa komisyonu kâtipliğine vermeleri lâzımdır.

Talipler münakasa şartnamelerini 5 lira mukabilinde Ankara ve Haydarpaşa da idare veznelerinden tedarik edebilirler.

Maarif Vekâleti Akşam kız San'at mektebi Müdürlüğünden:

1 — Mektebe talebe kayıt ve kabulüne başlanmıştır.
2 — Eski talebe yeniden kayıt yaptıracaklardır.
3 — Kayıt ve tecdidi kayıt muamelesi 15 eylûle kadardır.
4 — Hanımlara şapka, biçki, dikiş, çamaşır dersleri gösterilmektedir.
5 — Fazla malûmat mektep idaresinden verilir.

Adres: Sultanahmet Dizdariye.

Askerî tıbıyye mektebine girme Şeraiti

1 — Türkiye Cumhuriyeti tebaasından bulunmak (nüfus tezkeresi ibraz edecektir).

2 — Tam devreli lise mezunu olmak (Hekim olacaksa darülfünunun Fen Fakültesine, eczacı olacaksa eczacı mektebine kaydolunmak ve oradan alacağı hüviyet cüzdanını ibraz etmek).

3 — Yaşı yirmi biri geçmemek (21 dahil).

4 — Mektepçe yaptırılacak sıhhat muayenesinde sâğlam ve askerliğe elverişli bulunmak.

5 — Elinde ebeveyninin, ebeveyni bulunmadığı takdirde velisinin muvafakat senedi bulunmak (işbu senet Noterden yaptırılacak ve bunda mektebe girmesine muvafakat eylediği ve resmi müsaadeden gayri her ne suretle mektepten infikâk ederse mektebin bir senelik masrafı olan bin beş yüz bir lira yirmi kuruştan sene ve gününe göre masrafı deruhte ettiği zikredilecektir).

6 — Bir cürümle mahkûm olmadığını ve hüsnühal sahibi bulunduğunu ve nişanlı ve nikâhlı bulunmadığını natık mahallesi tarafından verilen ilmühaber zabıta tarafından tasdik edilmek.

Sayılan işbu şeraiti haiz olanlar vesaik ve 4 × 6 büyüklüğünde üç kıt'a fotoğrafile ve istida ile mektebe müracaat edeceklerdir.

Ekmek ilânı

Çanakkale dokuzuncu jandarma yeni efrat mektebi müdürlüğünden:

1 — Çanakkale dokuzuncu jandarma mektebi talebe efradının iaşesi için yüz altmış beş bin kilo ekmek 1/9/930dan 931senesi ağustos gayesine kadar 1/9/930 tarihinden itibaren yirmi iki gün müddetle kapalı zarfla münakasaya vazedilmiştir.

2 — Ekmeğin ihalesi 24/9/930 pazartesi günü zevalî saat on beşte Vilâyet dairesinde icra kılınacağından ihaleden evvel mektep idaresine müracaat eden taliplere derhal şartnameler mektep müdiriyetinden verilir.

3 — Münakasaya iştirak edecek taliplerin verecekleri teklifnameler şartnamedeki şerait dahilinde verilecek fiat yazı ve rakamla okunabilmesi için açık yazılacaktır.

4 — Bedeli muhammenenin % 7,5 teminatı muvakkatesi sandık makbuzu veya hükûmetçe maruf banka makbuzları kıymeti muharreresi üzerinden istikrazı dahilî tahvilâtile borsa fiatından % 10 noksanile sair millî esham ve tahvilâtın teklifname ile birlikte ikinci bir zarfa koyarak komisyon riyasetine birer makbuz mukabilinde verilecektir.

Maarif Vekâletinden:

Bu sene hükûmet hesabına ecnebi memleketlerde tahsil için aşağıya yazılı zümrelerden talebe gönderilecektir.

MAARIF VEKÂLETİ hesabına:

Tarih ve coğrafiya, fizik-kimya, riyaziyat muallimlikleri için Lise mezunlarından 8, Tedris usulü tahsili için de 2 talebe gönderilecektir. Tedris usulü tahsili için gidecekler yalnız Ankara Gazi Muallim mektebi Terbiye şubesi mezunları ile ilk muallim mekteplerinden en çok dört sene evvel çıkmış olup en aşağı iki sene ilk mektep hocalığı etmiş olanlardan müsabaka ile ayrılacaklardır.

NAFIA VEKÂLETİ hesabına:

Su, yol ve köprü mühendisliği için Lise mezunlarından 6 talebe.

IKTISAT VEKÂLETİ hesabına:

Ziraat, kimya, bahri inşaat, maden mühendisliği, baytarlık ve ormancılık için Lise mezunlarından 7 talebe.

ADLIYE VEKÂLETİ hesabına:

Hukuk tahsili için Ankara ve İstanbul hukuk Fakülteleri mezunlarından 2 talebe.

HARITA UMUM MÜDÜRLÜĞÜ hesabına:

Topoğrafya tahsili için Lise mezunlarından (2), Lito makine ustalığı için de orta mektep, san'at mektepleri ve askeri liseler birinci devre mezunlarından (2) talebe.

Müsabakalar 18-20-22 eylûl tarihlerinde Maarif Eminlikleri ile Lise ve Orta mektep müdürlüklerinde yapılacaktır.

Talip olanların evvelemirde namzet gösterilmek üzere mezun oldukları mektep idarelerine müracaatları, müsabakaya iştirak için icap eden muameleleri bitirmiş olanlar da yukarıda yazılı müsabaka günlerinde saat sekiz buçukta Maarif Eminliklerinde veya Liselerle Orta mekteplerde hazır bulunmaları lüzumu ilân olunur.

ihtiyatkâr olunuz!

KIŞ YAKLAŞIYOR KOK KÜMÜRÜNÜZÜ

Şimdiden tedaaik ediniz, kârlı çıkarsınız

Kadıköy Kok kömürü evler için en ziyade elverişlidir, Evlere kadar gönderilir. Atideki yerlere müracaat ediniz.

Kurbağlıde gazhanesi, Kadıköy. Tel Kadıköy			212
Gaz Şirketi, Mühürdar cad. No 75	„	„	356
Satış mağazası, Muvakkithane cad.	„	„	66
Satiye mağazası, Üsküdar iskelesi	„	„	312

Emvali metruke müdürlüğünden:

SATILIK DÜKKÂN VE BARAKA HİSSESİ

Beşiktaş'ta Sinanpaşayıatik mahallesinde Hasfırın sokağında 21 numaralı dükkânın 500 lira ve Haydarpaşa'da Hasanpaşa mahallesinde Kurbalıdere birinci sokağında 86 numaralı barakanın sekiz hisse itibarile Hazineye ait 7 hissesi 200 lira nakit ve peşin bedelle 16-9-930 tarihine müsadif salı günü saat 14 te aleni müzayede ile satılacaktır. Taliplerin % 7,50 teminat makbuzlarile İstanbul Milli Emlâk satış komisyonuna müracaat eylemeleri.

Evkaf Umum Müdürlüğünden:

PAZARLIKLA KİRAYA VERİLECEK EMLÂK

1 — Beyazıt'ta Kaşıkçılar'da 9 No. dükkân.
2 — Çarşı'da Gelincik sokağında 21 No. dükkân.
3 — „ Kazazlar Ressam Basmacılarda 49 No. dükkân.
4 — „ Terlikçiler sokağında 21 No. dükkân.
5 — „ Çadırcılar'da 31 No. dükkân.
6 — Atik Alipaşa'da Çilingirler sokağında 64 No. baraka.
7 — Üsküdar'da Mirahur caddesinde 7 No. dükkân.
8 — Boğaziçin'de Kuzguncuk'ta 111-27 No. dükkân.
9 — Nuruosmaniye'de Vezirhanı alt katında 56 No. oda.

Müddet: 20 eylûl 930 cumartesi günü saat on dört buçuğa kadar.

Yirmi gün müddetle ilân edilen balâda muharrer emlâkin pazarlıkla kiraya verilmesine Encümeni idarece karar verilmiştir. Talipler şartnameyi okumak ve teminat ita ederek icara ait taleplerini dermeyan eylemek için İstanbul Evkaf müdiriyetinde Vakıf Akarlar müdürlüğüne müracaatları ilân olunur.

Evsaf ve müştemilâtı hakkında malûmat almak istiyenler müzayede odasındaki ecri misil raporunu okuyabilirler.

Kasaba Belediyesinden:

1 — Kasaba şehrine isale edilecek su projesi tasdik edilmiş bulunduğundan gayrimelhuz 5647 lira dahil (115400) lira keşifli isale ve tevziat ve tesisat ve inşaatı 1-9-930 dan itibaren otuz gün müddetle ve müzayede, münakasa kanununa tevfikan kapalı zarf usulile münakasaya konmuştur.

2 — Münakasaya iştirak edeceklerin erbabı vukuftan olduklarına veya bu gibi inşaat inşa etmiş bulunduğuna dair yapmış olduğuna dair mahalli Belediye veya Nafıa heyeti fenniyesinden muta şehadetname veya tasdikname ibrazına mecburdur.

3 — Müteahhit sahibi sermayeden olupta su inşaatına âşina olmadığı halde inşaatın bidayetinden nihayetine kadar refakatinde ikinci maddede yazılı şehadetnameli bir su mühendisi istihdam edeceğine noterlikten musaddak taahhütname itası ile Belediyeyi temin edecektir.

4 — Münakasaya iştirak edecekler evvel emirde teminat akçesi makbuzunu veya muteber bir banka mektubunu iraeye mecburdur.

5 — İhale 1-9-930 bir teşrinievvel çarşamba günü saat on birde Kasaba Belediyesinde yapılacaktır. Proje ve evrakı keşfiye asıllarını mukavelei esasiyeyi görmek istiyenlerin Kasaba Belediyesine, şartname için de İzmir Belediye, Ankara ve İstanbul Şehremanetleri heyeti fenniyelerine müracaatları ilân olunur.

Emlâk ve Eytam Bankası İstanbul şubesinden:

Kiralık emlâk

Esas No.	Mevkii ve nevi	Senelik icarı
16	Şişli Büyükdere caddesi 886 numaralı garaj.	1600 Lira
71	Üsküdar Altunizade Koşuyolu 11 numaralı arsa.	82 „
78	Kandilli 200 dönüm arazi.	350 „
87/9	Çırpıcı'da 20 dönüm tarla.	175 „
202	Galata Bereketzade mahallesi Kuledibi 3 No. hane.	300 „
233	Unkapanı Yavuzersinan mahallesi Demiryolu caddesi 715 ve 3/315 numaralı dükkân.	45 „

Balâda yazılı emlâk bilmüzayede bir sene müddetle kiraya verileceğinden taliplerin ihaleye müsadif 20-9-930 cumartesi günü saat 16 da şubemize müracaatları.

Devlet Matbaası Müdürlüğünden:

Bir sene zarfında matbaada teraküm edecek 10 santim eninde kenar ve 5 santim eninde kırpıntı kâğıtları ile meşin parçaları için 3 eylûl 930 tarihinde yapılan müzayede de verilen fiatlar haddi lâyık görülmediğinden pazarlık suretile ihale edilmek üzere müzayede müddeti 13 eylûl 930 cumartesi günü saat on beşe kadar temdit edildiği ilân olunur.

Galata ithalât gümrüğü müdürlüğünden:

Kilo	
825	Meşe ağaçından mobilye
47,5	Devekuşu tüyünden süpürge

Balâda yazılı eşya 8-9-930 tarihinden itibaren 20 gün müddetle bilmüzayede satılacağından taliplerin satış komisyonuna müracaatları.

İstaubul Ticaret müdürlüğünden:

İstanbul limanı emtia ticariye ve maden kömürü tahmil ve tahliye işçileri cemiyetinin idare heyeti intihabı 8/9/930 pazartesi günü Galata rıhtımında Hüdavendigâr hanındaki cemiyet merkezinde saat 10 dan 16 ya kadar yapılacağı alâkadarana ilân olunur.

Hasan Zeytin yağı Dünyanın en nefis ve en leziz yağ

Artık yemeklerde, salatalarda, tatlıalarda, pilâvda, havyarda ve bilhassa mayonezde Hasan zeytin yağı istimal ediniz. Çünkü pek saf ve halistir. Şerbet gibi tatlıdır. Hamiziyeti yoktur. Bakkallarda ğınız fiatten daha ucuzdur. Mahlût yağlardan tevakki etmek lâzımdır. Tereyağı yerine Hasan zeytin yağı istimal eylemek kârı akıldır. Bilhassa içmek suretile Hasan zeytin yağını doktorlar tavsiye et dirler. Kum, taş, böbrek ve bilhassa karaciğer, safra, sarılık hastalıklarında bol bol Hasan zeytin yağı içiniz. Kiloluk şişelerde 80, bir ve beş ve daha büyük tenekelerde safi okkası 100 kuruştur.

Emlâk ve Eytam Bankası

Sermayesi 20,000,000 Türk lirası
İhtiyat akçesi 754,000 „ „

EMLÂK ve İNŞAAT üzerine müsait şerait ve mutedil faizle

Para ikraz eder

Bilûmum banka muamelâtı

İstanbul şubesi: Bahçeka[pı]
Telefon İstanbul: 3972

Acele satılık

1922 modeli Delanüvil marka pek az kullanılmış kapalı gayet mükemmel bir otomobil acele satılıktır. Kadıköy Moda caddesi 248 numaralı köşkte mukim Prenses Emine İsmail Hanımefendinin vekili Galip Beye müracaat.

Dr. A. Kutiel

Muayenehane ve tedavii alektriki lâboratuvarı. Karaköy Topçular caddesi 34

Dr. Horhoroni

Beyoğlu Mektep sokak No. 35
muayene sabahtan ak[şama] [ka]dar

Silivri Celâliye Üzüm panayırı

16 eylûlden 18 eylûle kadar
Her nevi hayvanat zahire ve emtiai ticariye satış mahalleri vardır. Büyük pehlivan güreşleri ve dans, tiyatro ve sair eğlenceler.

Mükâfatlar:

70 Baş pehlivan
45 Başaltı
25 Orta
10 Küçük orta

Teşrif edecek tüccar ve misafirler için her gün saat 11 de Hasır iskelesinde Celâliye'ye motör hareket edecektir.

Adres tebdili

Konservatuvar viyolon muallimi profösör ALBERT BRAUN, Beyoğlu'nda (Tünel pasajından çıkarken) Sofyalı sokağında Hamson apartımanın 16 numaralı dairesine nakleylediğini tatilde bulunan talebelerine arzeyler.

Piyango müdürlüğünden:

Nümunesi veçhile çift 57 × 82 eb'adında druk satine 1056 top kâğıda verilen fiat haddi lâyık görülmediğinden 8 eylûl 930 pazartesi günü saat on beşte yeniden münakasa yapılacağından vermeğe talip olacakların pey akçelerile birlikte piyango müdürlüğünde müteşekkil tayyare mubayaa komisyonuna müracaatları.

Hasanpaşa vakfı mütevelli kaymakamlığından: Kasımpaşa Camii kebir mahallesi mektep sokağı 47/49 numaralı han ve müştemilâtı müzayedeye vazedilmiş son olarak eylûlün otuzuncu çarşamba günü saat 2 de İstanbul Evkaf müdiriyeti encümen dairesine müracaat eylemeleri ilân olunur.

Asarı atika müzeleri müdürlüğünden:

91 ilâ 94 takım elbise
55 adet palto
52 ilâ 6[?] adet ka[sket]

İstanbul Müzeleri hademesi için r[esm]ileri balâda muharrer melbusat ve kasketin intihap olunan kumaşlarla imali eylûlün 24 üncü çarşamba günü saat on birde açık münakasa ile ihale edileceğinden taliplerin şeraiti öğrenmek ve nümuneleri görmek üzere Müze dahiliye müdiriyetine ve münakasa günü de teminat akçelerini müstashiben Müzeler mubayaat komisyonuna müracaat etmeleri.

MUJDE! MÜJDE!

Uzun zamandanberi sabırsızlıkla beklenen ve dünya sergilerinde birinciliği kazanmış olan:

TiMSAH (Krokodil)

marka TIRAŞ BIÇAKLARI gelmiştir.

En son Amerikan makinelerile ve halis İsveç çeliği ile mütehassıslar tarafından imal edilen Timsah marka tıraş bıçakları türkünde henüz sanayi âlemince malûm olmıyan ve münhasıran fabrikamız kimyakerlar fından keşfedilen harikulâde kimyevî bir maddenin ilâvesi sayesinde keskinliği zayi olmadan ayni bıçakla 15 defa tıraş olunması temin edilmiştir. Yüzünüzün taravetini idame ve zevkle tıraş olmak isterseniz başka bıçaklardan sarfınazarla yalnız ve yalnız:

Timsah markalı tıraş bıçaklarını kullanınız

Arzu edenlere meccanen nümune verilir. Her yerde arayınız. Sahibi imtiyazı ve vekâne deposu

Çiçek Pazarın'da Strativadi hanında No. 7-8

Dr. Grünvald Sanatoryomu

Budapeşte - Macaristan
Vilma Kiralyne ut. 11-18

Avrupa'nın en mükemmel ve en modern sanatoryomlarından biridir. Cerrahî, dahilî ve Urelojie şubeleri vardır. Mide, bağırsak, safra, idrar ve şeker hastalıkları için diyet mutfağı, mükemmel rontken ve kimya lâboratuvarları mevcuttur. Elektroterapi ve su ile tedavi ve müzmin şişkinliklerin Radyum ile tedavisi.

Evvelâ SAYFİYENİZ sonra EVİNİZ içni uzun ve kısa mevceli karikulâde

FiLiPS 2802 Radyo makinesi

Elektrik cereyanı veya pil ile işler. 10 ila 2400 metre mevceli istasyonları alır

Müstesna ve gayrikabili kıyas, Kuvvei tefrikiye ve safiyet.

Gramofon plâklarınızın

Sesini yükseltmek için bir tecrübe yapılmasını isteyiniz.

HELiOS Müessesatı Galata Hezaran Han No. 14 posta kutusu Galata 400

NİŞANTAŞINDA

ŞİŞLİ TERAKKİ LİSESİ

Telefon: Beyoğlu 2517

Teşkilâtını tevsi ederek "YUVA„ ve "İLK„ sınıfları ile "kız leylî„ dairesini ttisalindeki (eski 15 inci mektep) binasına nakletmiştir.

LEYLÎ NEHARÎ KIZ ERKEK

ANA - İLK - ORTA - LİSE

Sınıflarına talebe kaydetmektedir. Her gün 10 dan 16 ya kadar (Şakayık caddesinde Halil Rifat Paşa konağında) müdürlüğe müracaat

Erzurum Nafıa Başmühendisliğinden:

Vilâyet dahilinde metruk ve muhtacı tamir on üç adet sekiz ilâ on iki ton ağırlığında (Anstin Manifacturıg Schikago U S A) mamulâtından motörlu ve iki adet biri (Kelley Springfeldrede Roller Co. U S A) mamulâtından on tonluk diğeri (Bunderund Lehrer Dusseldorf) mamulâtından sekiz tonluk buharlı yol silindiri on beş adet taş kıran konkasör tamirile kâffei nevakisinin ikmali suretile faal bir hale getirilmesi ve Erzurum'a Garaja nakli yirmi sekiz bin üç yüz lira bedelle ve kapalı zarf suretile münakasaya çıkarılmıştır. Taliplerin bu gibi tamiratı yapabileceklerine dair vesaik ile olbaptaki münakasa kanununa tevfikan % 7,5 teminatı müstashiben yevmi ihale olan 25 eylûl 930 tarihine kadar Nafıa dairesinde komisyona müracaatları ilân olunur.

Saraçhane Başında Horhor Caddesinde Münir Paşa konağında

Leylî ve neharî HAYRİYE Liseleri Kız erkek

Ana, ilk, orta ve lise kısımları vardır. Kız ve erkek talebe ayrı ayrı kısımlardadır. Bütün [sınıflar] mevcuttur. Talim heyeti en maruf müderris ve muallimlerden mürekkeptir. Fransız'ca tedrisa[tı] sınıflardan başlanır. Leylî ve talebenin bilhassa gıda ve sıhhatine azamî dikkat ve ihtimam o[lunmak]tadır. Talebe mektebin hususî otomobillerile mektebe gelir ve akşam evlerine ayni vesaitle gö[nderilir].

Kayıt muamelesi devam etmektedir.

Leylî ve neharî - Kız ve erkek

ANADOLU ORTA MEKTEB[İ]

İlk ve orta sınıfları tamdır. Talim heyeti liselerin en maruf muallimleridir. Resmî mektepler prog[ramı] ayien tatbik olunur. Leylî talebenin iaşesine çok dikkat edilir. Taşradan gelecek talebenin yol masr[afı] ücretten tenzil olunur. **(Kayıt muamelesine başlanmıştır).** Her gün saat 10 dan 16 ya kadar mür[acaat] kabul olunur.

Adres: İstanbul, Çarşıkapı. Telefon İstanbul 4205 Arzu edenlere posta ile tarifname gönderilir.

Hilâlıahmer Afyonkarahisar maden suyu satış deposundan:

Sirkeci'de Nur hanındaki Karahis[ar] maden suyu satış deposunu bu ke[re] Yeni postane karşısında Eski zapti[ye] sokağında 20 numaraya nakletmişti[r]. Telefon İstanbul: 2653

Kız ve Erkek - Leylî ve Neharî

istiklâl Lisesi

İlk, Orta ve Lise kısımlarını muhtevidir

Bütün sınıfları mevcuttur.

Kız ve erkek talebe ayrı kısımlarda ve ayrı teşkilât dahilinde idare edilmektedir.

TALEBE KAYDINA BAŞLANDI

Talep vukuunda tarifname gönderilir.

Şehzadebaşı Polis merkezi arkasında

Tel: İst. 2534

Türkiye'de en ziyade rağbet gören DEUTZ

Motörlerini tercih ediniz. PETROL ve BENZİN yakan 2 beygirden 15 beygire kadar küçük motörlerimiz stokundan istifade ediniz.

Fiatlar rekabet kabul etmez. Şerait uygundur.

Katalog meccanen-Türkiye umumî vekili

HANS FRANK ve ŞERİKİ

Deutz-Humboldt makine Şirketi

Galata Karaköy Palâs yanında Posta kutusu Galata 420

ENGLISH HIGH SCHOOL FOR GIRLS

Yeni talebenin kayıt ve kabul muamelesine 6, 8 ve 9 eylûl cumartesi, pazartesi ve salı ve 15 eylûlden itibaren cumartesi, pazartesi, salı ve çarşamba günlerinde saat 10-12 ve 14-16 arasında devam olunacaktır.

Tedrisat 23 eylûl salı günü başlıyor.

İstanbul Mıntakası Ticaret Müdürlüğünden:

İstanbul Otomobilci, şoför ve işçileri cemiyetinin idare heyeti intihabı iki günde yapılacaktır. 9-9-1930 salı günü Taksim Stadyomu üstündeki cemiyet merkezinde saat 10 da başlıyarak saat 16 ya kadar Beyoğlu ve Karaköyden Bebek cihetleri taksilerinde ve ertesi çarşamba günü saat 10 dan 12 ye kadar İstanbul ve 14 ten 17 ye kadar Üsküdar ve Kadıköy taksilerinde rey yapılacağı alâkadarana ilân olunur.

ENGLISH HIGH SCHOOL FOR BOYS

NIŞANTAŞ TEL. B. O. 1078

Mektep eylûlün 22 sinde açılacaktır. Pazartesi ve perşembe günleri saat (10) dan (12) ye kadar kayıt ve kabul yapılabileceği gibi diğer zamanlarda telefonla müracaat olunabilir.

Kastamonu C. müddei umumiliğinden:

Kastamonu Hapisanesinde mevcut mahkûm ve mevkufine 1-10-930 tarihinden 931 mayıs gayesinedeğin itası muktazi sekiz aylık ekmek ilk altı ayı tarafeyn için mecburî mütebaki iki ayı yalnız müteahhit için mecburî ve Müddeiumumilik için ihtiyarî olarak ve mezkûr ekmek yerli buğday ununun alâsından ve beheri eski okka itibarile üç yüz dirhem sıkletinde gayet pişkin bulunmak ve hini tabhından yirmi dört saat sonra tabibe muayene ettirilerek Hapisane kapısı önünde teslim etmek şartile 10-9-930 tarihinden itibaren yirmi gün müddetle ve kapalı zarf usulile münakasaya vazedildiğinden talip olanların tahminen dokuz bin liranın yüzde yedi buçuğu nisbetinde teminatı muvakkate akçesi makbuzile birlikte ve yevmi ihale olan 30-9-930 salı günü saat on beşe kadar kapalı zarflarile Müddeiumumiliğe bu baptaki diğer ahkâmı mukaveleyi öğrenmek istiyenlerin de keza memuriyeti mezkûreye müracaatları ilân olunur.

LÖ KOK tıraş bıçakları En mükemmelin fevkindedir. Her yerde satılır. Acenta ve depoziterleri: İlia Avramoğlu ve biraderi İstanbul Kuru kahveci han No.

Mühimdir. Yalnız 3 ay meşhur [LÖ] KOK„ tıraş bıçaklarından 10 ad[et]ir paket satın alanlara MECC[ANEN] 2 bıcak hediye edecektir. Ba[yi]inizden musırren isteyin[iz].

Dr. İhsan Sami [İSTAFİLOKOK AŞISI]

İSTAFİLOKOK AŞISI stafolokoklardan mütevellit [sivilce, er]genlik, kan çıpanı, koltuk [altı] çıbanı, arpacık) ve bütün cilt [hast]alıklarına karşı pek tesirli bir [aşı]dır. Divanyolu No 189

MUSEVİ LİSESİ

Beyoğlu Kumbaracı sokağı 1 ... Bütün sınıflar için talebenin imtihanları eylûlün 1, 2, 3, 4 üncü [gün]leri ve 5, 6, 12 inci sınıf talebesi [eylû]lûlün 8, 9, 10 uncu günleri icra edilecek[tir]. Tedrisata 15 eylûl pazartesi başlanacaktır. Kayıt muamelesine [devam] gün devam olunmaktadır. Müd[ürlük]

KİRALIK ÇİFTLİK

Kısıklı tramvayına yarım saat m[esa]fede münbit ve suyu mebzul her [türlü] ziraate müsait vâsi arazi, bahçe ve [bos]tanları müteaddit ahır ve binaları [mev]vidir. İstanbul Balıkanesi civarında ... nirci sokağında Adapazar - Geyve ... liyat Ambarı sahibi Tahsin Beye [müra]caat edilmelidir.

İstanbul mahkemei asliye birinci [ti]ret dairesinden:

Bolu Orman işletme Türk anonim [şir]keti ile tüccardan Şükrü Ef. arasında ... mütekevvin davadan dolayı Bolu ... kemesince yüz metre mik'abı ... naziünfih kerestenin Unkapanı'nda ... mandırada bağlı Yavuz motörü ... derununde satılmasına karar verilmiş olduğundan talip olanlar 10 eylûl ... çarşamba günü saat 10 da mahallinde kûrda hazır bulunmaları ilân olunur.

Zayi makbuz — İstanbul İthalât gümrüğünden alınmış 14723 numara ve ... 930 tarihli gümrük makbuzunu zayi ettiğimizden yenisini alacağımızdan ilân ... sinin hiç bir hükmü olmadığı ilân olunur.

Avundukzade A. İsmet ve şürekâsı

Zayi — Muhassasatı Zatiye Beşiktaş şubesinden almakta olduğum maaşın mührünü zayi ettim. Yenisini hakkettireceğimden zayiin hükmü yoktur. Beşiktaş Abbasağa mahallesi No. 89 hanesinde Hidayetürrahman